

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inserati do 80 petih vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati petih vrst Din 4.-, Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.- // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strassmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5 // Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Ogorčene borbe na vseh frontah

Vojne operacije zavzemajo vedno večji obseg — Poljaki se umikajo na glavno obrambno črto, koder napovedujejo za prihodnje dni prvi večji spopal —

Vojne operacije se razvijajo tako na zapadni nemško-francoski, kakor na vzhodni nemško-poljski meji v vedno večjem obsegu. Na poljskih bojiščih se je pričel strateški umik poljskih čet, kakor je bil že vnaprej določen. Poljska vojska se bo umaknila na glavno obrambno črto, ki poteka od severa ob reki Bug mimo Varšave in dalje proti jugu po dolini Visle. Na ta način bo poljska fronta znatno skrajšana in olajšana njena obramba. Evakuacija Varšave se je že pričela. Vlada in ostali uradi se sele v Lublin, ki je oddaljen od Varšave 130 km. Varšavo naglo utrjujejo in je ne mislijo prepustiti sovražniku. Vesti o padcu Krakova demantirajo in zadnja poročila kažejo, da se vodijo zanj hude borbe.

Na zapadni fronti so francoske čete po tridnevem topniškem in letalskem bombardiranju nemških postojank že prišle v akcijo in prodirajo ob podpori tankov in letal na nemško ozemlje.

Letalska akcija je v polnem razvoju. Angleži in Francozi so ponovno napadli nemško zaledje in je ponoči doživel tudi Berlin svoj ognjeni krst. Nemci so poskušali bombardirati Pariz in druga važna francoska in angleška industrijska področja.

Strategičen umik vnaprej določen?

Dosedanje borbe poljskih čet so samo zadrževale prodiranje sovražnika

Curth, 7. sept. z. Vojaški sodružnik »Nene Zürcher Zeitung« objavlja daljšo razpravo o vojaškem položaju na Poljskem in naglašja, da je bilo že od vsega početka popolnoma jasno, da Poljska kljub temu, da je imela ob pričetu sovražnosti pod orožjem blizu 2 milijona vojakov, nikakor ne bo mogla držati nad 900 km dolge obmejne fronte. Kakor kažejo vojaške operacije je bilo že od vsega začetka sklenjeno, da se opusti obramba koridorja in vse operacije omeje predvsem na zadrževanje nemškega pohoda, da bi se mogla dobro organizirati in konsolidirati glavna poljska obrambna fronta, ki bo šla od meje Vzhodne Prusije ob reki Narev neposredno pred Varšavo in dalje skoro v ravni črti proti jugu ob dolini Visle. Ta fronta bo dolga okrog 600 km. Kljub temu, da je poljska vojska trenutno v umiku, ki pa je strateško docela utemeljen, pa zbuja njene zadržanje v vseh vojaških krogih priznanje in občudovanje. V najbolj neugodnih terenskih okoliščinah in kljub masivnemu napadu nemški čet so Poljaki v Južni Poljski celo prešli v ofenzivo in sovražnika ne samo zadržali, marveč mu prizadejali tudi hude izgube. Vsekakor se po dosedanjem razvoju vojaških operacij še nikakor ne more sklepati na absolutno nadmoč nemške armade in se bo šele v par dneh, ko bo poljska vojska zavzela svoje glavne postojanke, pokazala resnična moč in sposobnost poljske oborožene sile.

Pariz, 7. sept. br. Po poročilih iz Varšave so se začele poljske čete na ekspoziranih odsekih fronte po naprej določenem načrtu umikati na nove zelo dobro utrjene postojanke, ki predstavljajo glavno obrambno črto. Te čete so imele doslej nalogo, da zadržujejo prodiranje nemških čet tako dolgo, da se bo mogla glavna fronta dobro pripraviti in urediti. To je sedaj doseženo in se je večer popoldne že pričel strateški umik.

VARSÁVA, 7. sept. e. Komuniké poljskega generalnega štaba št. 6 se glasi: Nemško letalstvo je bombardiralo vse črte, zlasti središje je bila bombardirana Varšava. Danes smo sestrelili 15 nemških letal, večer pa 20. Poljskih letal je bilo sestreljenih 6. Na kopnem se vodijo sedaj borbe v krajih Łódź, Piotrków, Tomaszów, Mazowiecki, Tarnów in Toruń. Tudi v Gdynji še trajajo borbe. Severno od Varšave je poljska vojska uspešno odbila napad nemških motoriziranih oddelkov.

Neresnične vesti o ostavki Ridz-Smiglega

Rim, 7. sept. e. Poljski veleposlanik je demantiral vesti, da bi bil maršal Rydz-Smigly podal ostavko. Te vesti je razširila nemška propaganda.

Kaj sodijo Nemci o položaju Po strateškem umiku pričakujejo skoraj odločilni spopal na glavni poljski obrambni črti

eBrin, 7. sept. e. Po mišljenju nemških vojnih opazovalcev se zelo približuje odločilna bitka. Nemške čete so v vzhodnem pasu na reki Narev, 70 km severovzhodno od Varšave že prišle v stik z glavno silo poljske vojske. Nevarni vojaški opazovalci smatrajo, da so se Poljaki iz strateških razlogov umaknili iz vse zapadne province Poznania. V nasprotnem primeru bi nemške čete po zavzetju Bidgošča mogle preprečiti umik poljske armade iz Poznania. Če Nemci prekorajijo Narev, potem bo ogrožen južni od Varšave glavni center poljskih čet z boka in od zadaj. Na ta način grozi nevarnost, da Poljaki lahko izgube zvezo z Vilno. Po zadnjih poročilih so Nemci ujeli večeraj 25.000 Poljakov.

Krakov še ni padel?

Varšava, 7. sept. e. Poljsko uradno poročilo zanika, da bi bili Nemci zavzeli Krakov. Pravi dalje, da se poljska vojska uspešno upira tako na južni kakor na severo - zapadni fronti nemškemu napadom. Okoli Gdynje so še vedno v teku hudi boji.

Herojski odpor Poljakov na Westerplatte

London, 7. sept. j. Po poročilu iz Gdynje šibka poljska posadka na Westerplatte v Gdanskju še vedno kljubuje nemški premoči. Nemške križarke in težki trdnjavski topovi že šest dni obstreljujejo poljsko

Zapadna fronta v topniškem ognju

London, 7. sept. e. Združene francosko-angleške letalske enote so večeraj izvršile napad na stratežna mesta in utrbe na zapadni nemški meji, zlasti na utrbe med Moselo in Renom. Francoske in angleške letalske enote so se v polnem redu vrnile. Uradno javljajo, da se od večeraj vodi huda artilerijska bitka na zapadni meji.

London, 7. sept. j. Po poročilih, ki so prišla v Pariz iz Luksemburga, se je francoskim četam posrečil predor v smeri proti Saarbrückenu. Posebno hudo je bilo topniško streljanje na področju Mosela. Organizacija logističnega dela za francosko bojno črto, kakor dovoz municije za veliko ofenzivo, prehane in vseh drugih mehaniziranih potrebščin je v polnem teku.

Pariz, 7. sept. e. V poročilu, ki je prišlo iz Luksemburga, naglašajo, da so francoske čete, ki prodirajo s podporo tankov, prodrele v smeri Saarbrückena. Pri napadu sodeluje 300 letal, ki so bombardirala okolico Aachena.

London, 7. sept. br. Pariški »Petit Parisien« poroča z nemško - francoske fronte, da je že tri dni trajajoči topovski ogenj iz utrjene francoske črte dosegel važne uspehe. Vse strateško važne točke na Badenskem so pod stalnim topovskim ognjem. Francosko topništvo obstreljuje vsa križišča v nemškem zaledju ter onemogoča koncentracijo nemških čet in zamenjavo

postojank na vzhodu v gdansko pristanišče, ne da bi mogli doseči kakšen viden uspeh. Na poljsko trdnjavo so Nemci vrgli doslej na tisoče bomb brez vsakega uspeha. Herojski odpor Poljakov vzbuja občudovanje po vsem svetu.

Poljske čete v koridorju se še vedno branijo

Milan, 7. sept. e. Vojni poročevalec lista »Corriere della Sera« javlja svojemur listu o preseku koridorja z dne 4. septembra. Situacija je bila naslednja: Druga in tretja nemška armada, ki sta se sestali pri Grudžovu, sta presekali koridor. Poljske čete, ki se nahajajo med Grudžovom in morjem, da bi zadržale eventualni napad proti severu, doživljajo negotovo usodo. Koliko je teh čet, ni znano. Govore, da gre za več divizij, a če bi bila tudi ena sama, bi bil vendar nedopusten greh, da bi ostale njene sile neizkoriščene. Kljub temu, da so Poljaki obkoljeni, pa vendar ne kaže, da bi se vdali in iščejo priliko, da najdejo najšibkejšo točko, skozi katero bi se lahko prebili.

Varšavo utrjujejo

Varšava, 7. sept. e. Sreči je bil v Varšavi izdan nalog, da se morajo še v teku noči prirediti utrjevalna dela v mestu. Mešani so dobili lopate za kopanje jarkov in barikad. Delali so ves noč.

Tudi ženske nosijo puške

BERLIN, 7. sept. Nemški listi poročajo, da sta bila preteklo noč v Katovicah ustreljena dva nemška vojaka, ki sta stala na straži. Streljale so ženske s strehe neke sosedne hiše. Oblasti so prijelo okrog 30 žensk, ki so bile oborožene s puškami.

Nov angleški kredit Poljski

London, 7. sept. e. Angleška vlada je odredila nov kredit 8 in pol milijona funtov Poljski. Ta kredit gre preko že prej odobrene vsote.

posadki Siegfriedove linije. Vsi mostovi preko Rena so razstreljeni.

Pariz, 7. sept. e. Službeno javljajo, da je ob 10. popoldne več nemških letal preletelo francosko mejo. Vse kaže, da so bila izvidniška letala, katerih namen je bil, fotografirati koncentracijo francoskih čet. Letala so po preletu meje napravila velik krog in poletela proti Parizu. Francoska lovna letala so jih napadla in pregnala.

Berlin, 7. sept. br. Vrhovne poveljstvo zapadne fronte je večeraj odredilo takojšnje evakuacije vseh obmejnih pokrajin. Saarbrücken in druga večja mesta so še popolnoma izpraznjena in je ostalo v njih le vojaštvo.

Nove vojne napovedi Nemčiji

CAPETOWN, 7. sept. e. Južno-afriški dominijski je napovedal vojno Nemčiji. Vlada je izdala svojemur diplomatskemur zastopniku v Berlinu nalog, da takoj zapusti Nemčijo. Istočasno je bil nemški generalni konzul pozvan, da zapusti Južno Afriko.

BAGDAD, 7. sept. e. Kakor smo že poročali, je država Irak sklenila, da prekine odnose z Nemčijo. Nemški poslanik je bil pozvan, da pride v zunanje ministrstvo, kjer so mu to sporočili. Večeraj je nemški poslanik zapustil Bagdad.

KAIRO, 7. sept. e. Po sklepu o prekinitvi diplomatskih odnosov z Iranom se je egiptska vlada odločila, da stopi v vojno ostane z Nemčijo. Nemški poslanik je že zapustil Kairo.

MELBOURNE, 7. sept. e. Avstralska vlada je predložila parlamentu v odobritev silna izjema pooblastila kakor jih je še dal angleški parlament angleški vladi. Pooblastila bodo v veljavi, dokler traja vojna.

Postani in ostani član Vodnikov družbe!

Letalske akcije

Vojno letalstvo vseh vojujočih se držav razvija veliko živahnost — Nočni poleti nad sovražno ozemlje

London, 7. sept. br. V pretekli noči je stopilo v akcijo letalstvo. Angleška in francoska letala so bombardirala Siegfriedovo utrjeno črto, napadla nemške vojske ladje in dospela celo do Berlina, ki je tako doživel svoj ognjeni krst. Tudi nemška letala so skušala bombardirati Pariz in London, vendar pa svojega cilja niso dosegla, ker so bila pravočasno opažena in zavrnjena.

Nemška letala nad Parizom

London, 7. sept. e. V teku večerajšnjega dne je bil v Parizu trikrat dan alarm za zaščito pred napadi iz zraka. Prvič ob 1.30 zjutraj, drugič ob 4.15 in tretjič ob 10.47. Uradno poročilo pravi, da sovražna letala niso napravila nobene škode in da napad ni zahteval nobenih človeških žrtev. Pariz, 7. sept. e. United Press poroča: Preteklo noč je Pariz doživel prvi stvarni napad iz zraka. Ob 1.40 je bil dan znak, da prihajajo sovražna letala in takoj nato so pričele v pariških predmestjih streljati protiletalske baterije. Noč je bila zaradi mesečine popolnoma jasna. Videlo se je zelo dobro veliko črno letalo, ki je počasi letelo nad Parizom. Protiletalske baterije so nenehoma streljale. Drugih letal ni bilo videti. Sovražno letalo je letelo proti podjetjem, ki v pariških predmestjih delajo za državno obrambo. Ni znano, če je letalo vržilo kako bombo, ker je streljanje protiletalskih topov preglasilo eventualno detonacijo bombe. Ob 3.15 so bila sovražna letala pregnana.

Zavrnjen napad na angleško obalo

London, 7. sept. e. Nemška letala so poskušala napasti okrožje Chathlane, toda protiletalske baterije so odbile napad. Prebivalstvo javlja, da so letala letela zelo visoko. Kaže, da so hotela nemška letala bombardirati važne naprave v Chathlanu, toda protiletalske baterije so jih pregnale, še preden so prispela do cilja.

London, 7. sept. e. Prve borbe v zraku so bile večeraj dopoldne v bližini Southamptona. Kakor javljajo očividci, se je

pojavo 20 nemških bombnikov. Hipoma so se sovražna letala znašla v obsegu sklopitega protiletalskega ognja, hkrati pa so se dvignila angleška lovška letala, ki so pričela sovražnika preganjati. Po hudi borbi se je Angležem posrečilo eno letalo odvojiti in ga sestreliti.

Berlin doživel ognjeni krst

London, 7. sept. e. Angleški radio javlja, da je bil ob 6. izvršen letalski napad na Berlin, ki je s tem doživel svoj ognjeni krst. Podrobnosti še niso znane.

London, 7. sept. br. Angleška letala so danes ponovno preletela vse Porurje in vrhla 3 milijone letakov s poslanico nemškemu narodu.

Angleški kralj pri letalcih

London, 7. sept. j. Angleški kralj je danes obiskal tajni urad angleških letalskih eskadril. Po podrobnem ogledu urada in razgovoru, ki ga je imel s poveljniki, se je kralj napotil k protiletalskim in obrambnim oddelkom, nakar se je vrnil v Buckinghamsko palačo.

Akcija angleške vojne mornarice

London, 7. sept. br. Uradno poročajo, da so angleške vojske ladje potopile še tri voje in več manjših nemških ladij in se spustile v borbo tudi z nemškimi podmornicami. Admiraliteta pa o teh borbah in strateških in drugih vojaških razlogov ne objavlja nikakih podrobnosti, da ne izda s tem postojank angleških vojnih ladij. Kadar bo admiraliteta smatrala za primerno in potrebno, bo objavila obširnejša poročila. Zaenkrat pa prosijo javnost, naj se zadovolji s temi kratkimi poročili.

š i r i t e
»Slovenski Narod«!

Romunija ostane nevtralna

Kronski svet je proučil položaj in sklenil strogo izvajanje nevtralnosti

Badimpešta, 7. sept. e. Romunija je sklenila, da definitivno odredi svoje stališče napram mednarodnim dogodkom. Večeraj popoldne je bil pod predsedstvom kralja Karola kronski svet in je bilo potem izdano naslednje obvestilo:

Ni Vel. kralj je sklical kronski svet v palači Cotroceni na sejo, ki je bila ob 16. Po ekspoziciji ministrskega predsednika, ki je hkrati minister narodne obrambe, in zunanjega ministra o zunanjem položaju, je vlada soglasno odobrila diplomatsko mišljenje, ki se izvaja, in vojne ukrepe za obrambo meje. Ministrski svet je soglasno sklenil striktno izvajati pravila nevtralnosti, ki jih predpisuje mednarodna konvencija napram udeležencem v sedanjem vojnem konfliktu.

Po poročilu iz diplomatskih krogov je

napravila dober vtis vest, da je današnja »Berliner Börsenzeitung« objavila članek, v katerem objavlja sklepe o striktni nevtralnosti držav Srednje in Južne Evrope in o prizadevanju za organizacijo bloka nevtralnih držav v tem delu Evrope.

Bukarešta, 7. sept. e. Kakor se doznava, je nemško poslanstvo protestiralo zaradi prehoda 12 angleških oficirjev preko romunskega ozemlja. Oficirji so bili v uniformah angleške vojske. — V zvezi z demonstracijami v nekem kinematografu proti Nemčiji in z manifestacijami za Francijo je policija ukrenila vse potrebno, da se to v bodoče ne bo več zgodilo.

Včeraj je 250 francoskih državljani s posebnim vlakom zapustilo Romunijo in odpotovalo preko Italije v Francijo.

Kako je bila potopljena »Athenia« Ponovna izjava mornariškega ministra Churchilla v spodnji zbornici

LONDON, 7. sept. br. Mornariški minister Winston Churchill je podal v spodnji zbornici ponovno daljšo izjavo o ugotovitvah preiskave glede torpediranja potniškega parnika »Athenia«. Poročila oficirjev potopljenega parnika in izpovedi očividcev, angleških in ameriških državljanov, ki so jih podali pod prisogo, dajejo točno sliko vsega dogodka. Ugotoviti moram, je izjavil Churchill, da je imela ta nesreča mnogo hujše posledice, kakor pa se je prvotno domnevalo. Ugotovljeno je, da je bil napad izvršen s strani nemške

podmornice in to brez predhodnega svarila, kakor to določajo mednarodni zakoni. Ob 19.45 je bila »Athenia« zadeta od nemškega torpeda, ki je bil izstreljen naravnost v strojni oddelek. Parnik se je v tem trenutku nahajal 250 milj severno zahodno od škotske obale. Čim je bil torpedo izstreljen, se je nemška podmornica pojavila na površini, oddala na krov parnika še topovski strel in nato obkroževala potapljalce se parnik. Najmanj 12 potnikov je

Nadaljevanje na 2. strani

Nadaljevanje s 1. strani

pod prisego izjavilo, da so podmornice natančno videli. Trenutno pogrešajo še 125 potnikov in članov posadke. »Athenia« ni imela na krovu nikakega orožja niti kakih drugih priprav, ki bi dale sklopiti na to, da je pripravljena za preureditev v pomožno vojno ladjo. V vseh primerih, ko so angleške vojne ladje potopile nemške parnike, so postopale točno po mednarodnih predpisih in pustile potnikom in posadki dovolj časa, da so pospravili svoje reči in prišli na varno. Šele na to so bili nemški parniki potopljeni. Kapitani nemških ladij soglasno potrjujejo pravilno postopanje angleških vojnih ladij in izražajo priznanje korektnosti angleške vojne mornarice. Lahko izjavim, da angleška vojna mornarica nikdar ne bo sledila zgledu nemških podmornic.

Zato je tudi njihovo postopanje po vsem svetu zbudilo največje ogorčenje in obsodbo. Slično izjavo je podal v zgornji zbornici lord Stanhope.

LONDON, 7. sept. e. Kakor se je izvedelo, je »Athenia« vozila s seboj zlate palce v vrednosti 5 milijonov funtov šter-

lingov. Mislijo, da je zlato, ki ga je bilo nad 30 ton, rešeno in preneseno na neko ladjo, ki je pomagala pri reševanju.

Ameriški mornarji ne marajo v Evropo

NEW YORK, 7. sept. c. Parnik »President Roosevelt«, ki bi bil moral odpluti po ameriške begunce v Evropo, je ostal v newyorški luki. 250 mož posadke je stopilo v stavko in zapustilo ladjo, ker jim lastniki ladje niso odobrili zavarovanja za vojni riziko.

Parnik brez moštva

BUENOS AIRES, 7. sept. br. Iz Rosarie poročajo, da je z nemškega parnika »Anatolia«, ki je zasidran v tamošnji luki, pobegnilo vse moštvo.

Na krovu parnika je ostalo samo osem oficirjev. Zaradi tega parnik ne more zapustiti luke. Tuji mornarji ne morejo prevzeti službe na nemškem parniku, ker se boje, da bi bil na poti v Evropo potopljen.

Omejitev konzuma v Nemčiji
V vseh večjih mestih bodo urejene javne kuhinje za skupno prehrano prebivalstva

Berlin, 7. sept. br. Na včerajšnji seji tako znanega ministrskega sveta za državno obrambo pod predsedstvom maršala Göring-a so razpravljali o važnih ukrepih, ki naj bi olajšali prehrano prebivalstva. Uvedba novih davkov ima predvsem za cilj, da se zniža splošni konzum. V svrhu se večje štednje in da se prepreči tihotapstvo v živilih in nepotrebnem kopičenju zalog, bodo v vseh večjih krajih urejene javne kuhinje, ki bodo pripravljale enotno hrano za vse prebivalstvo. Na ta način upa-

jo, da se bo konzum zmanjšal za 40 odstotkov.

Berlin, 7. sept. AA. DNB Zbornik nemških zakonov prinaša uredbu o gospodarski administraciji. Uredba predvideva enotno izvajanje vseh gospodarskih ukrepov v Nemčiji. Na ozemlju Nemčije se odvijajo novi okrajni gospodarski uradi, ki imajo dolžnost preskrbeti prebivalstvo z važnimi življenjskimi potrebščinami, posebno z ogljem. Med drugim bodo skrbeli okrajni gospodarski uradi tudi za preskrbo z oljem, gumo, tkanino, čevlji, milom itd.

Demonstracija Rusije?

Zeneva, 7. sept. e. Iz Moskve javljajo, da je sovjetska vlada vpoklicala pod orožje razrede 1918 in 1919. Poleg tega so bili starejši razredi, ki so bili vpoklicani že pred nekaj tedni in bi morali biti odpušteni, tudi zadržani. Dejstvo je, da sovjetska vlada koncentrirala čete od Leningrada do Kijeva. Ta vest je izvala globok vtis v Parizu, kjer trdijo, da sovjetska vlada resno razmišlja nad situacijo, ki je bila ustvarjena v Vzhodni Evropi. Politični krogi v Parizu poudarjajo, da je to smatrati za resno demonstracijo Sovjetske Rusije.

Nenapadalni pakt Italija-Rusija?

Rim, 7. sept. e. V Berlinu pričakujejo prihod italijanske vojne delegacije, ki naj stopi v stik s sovjetsko vojaško delegacijo. Namen tega sestanka bo sklenitev nenapadalne pogodbe, kakor je bila sklenjena med Nemčijo in Rusijo.

Japonski ultimati Angliji in Franciji

Sanghaj, 7. sept. e. Kakor doznava United Press, je Japonska poslala vladam Francije in Anglije ultimati, v katerem zahteva naj umaknejo iz Kitajske na lastno iniciativno svoje obrambne in pomorske sile, da bi se preprečili novi incidenti.

Konferenca južno-ameriških držav

New York, 7. sept. br. Republika Panama je danes povabila vseh 21 južnoameriških držav na konferenco, na kateri bodo proučili mednarodni položaj in določili enotno stališče vseh latinskih ameriških držav. Ta konferenca bo prihodnji teden v prestolnici Paname.

Vatikan in Poljska

London, 7. sept. j. Iz Vatikana poročajo, da je papež ostro obsodil sedanjo vojno in napad na Poljsko, ki spada med največje katoliške dežele Evrope. V rimskih političnih krogih je zbudil pozornost članek, ki je izšel v vatikanskem uradnem glasilu »Osservatore Romano«, ki se bavi z vojno in s položajem Poljske. Vatikansko glasililo priporoča, da je bila Poljska napadena, čeprav je imela z Nemčijo pogodbo, ki ji je jamčila še pet let mirno sožitje z zapadno sosedo.

Pastirski list portugalskega primasa

Lizbona, 7. sept. j. Kardinal Siregeira, primas Portugalske, je izdal pastirski list, v katerem ostro obsodil povzročitelja sedanjega vojne, ki da so ravnali na pobudo zla in poganskih sil. Če bi naj povsod odločala sila, pravi kardinal v svojem pastirskem listu dalje, bi moral ogenj zajeti ves svet. Še sedaj ne more nihče vedeti, kako daleč bo segla uničevalna vihra sedanjega vojnega požara.

Patriotizem pariških trgovcev

Pariz, 7. sept. c. Pariške trgovine so doletile 20 odstotni popust pri nakupu blaga za vse vojake.

Gospodarsko sodelovanje Anglije in Francije v času vojne

LONDON, 7. sept. br. Danes so prispele semkaj francoski strokovnjaki, ki bodo razpravljali z angleškimi strokovnjaki gospodarskega ministrstva o čim tesnejšem gospodarskem sodelovanju za časa vojne. Pri tem bodo upoštevali gospodarske odnose, ki se bodo razvijali med Anglijo in Francijo, ki sta bosta medsebojno podpirali v dobavi živih, surovin in drugih potrebščin.

Zaplemba nemškega premoženja v Franciji

Berlin, 7. sept. br. DNB poroča, da je francoska vlada izdala dekret, s katerim odreja zaplenbo vsega nemškega premoženja v Franciji in francoskih kolonijah.

Politični obzornik

O dveh hrvatskih občinah v Sloveniji

Pravite, da piše »Jutarnji list« o Strigovi in Radatovičih. Dovoljimo si vprašati, če se je spomnil »Jutarnji list« in še kateri drugi časopis dveh slovenskih občin, ki sta v hrvatski banovini, namreč Draga in Osilnica. Obe občini sta bili dodeljeni l. 1931 proti volji ljudstva bivši savski banovini in sta še tam, čeprav je bilo vloženo že mnogo prošelj za vrnitev v Slovenijo. V obeh občinah ni Hrvatov, če izvajamo enega logarja, enega mesarja in tri učitelje, ki poučujejo na slovenskih šolah.

Nimamo nič proti temu, če se hrvatski občini Strigova in Radatovič vrnejo v sestav hrvatske banovine, toda — to podčrtavamo tudi mi — je v interesu boljših odnosov med Slovenci in Hrvati ne samo, da se vrnejo omenjeni hrvatski občini Hrvatski, pač pa da se vrnejo tudi slovenski občini Draga in Osilnica Sloveniji. To je tem bolj upravičeno, ker težita obe slov. občini v zemljepisnem, političnem in posebno gospodarskem pogledu k Sloveniji.

Zanimivosti

Kakor posnemamo po »Delavski pravici«, je priredila Katoliška akcija na kongresu KK posebno zborovanje za inteligenco. Na tem zborovanju so govorili direktor dr. Capuder, kanonik dr. Hohnjec iz Maribora, beograjski nadškof dr. Ujčić in pater Ledit. Dr. Capuder je ostro napadel katoliško akademsko društvo »Zarjok«, ker sodeluje v Narodnem akademskem bloku, gotovo katoliške izobrazbe — laike in duhovnike — ker so sodelovali revije »Dejanje«, ki jo urejuje prof. Edvard Kocbek, in posamezne člane katoliškega akademkega starišstva, ker nastopajo tako, »da že davno več ne spadajo v katoliško skupnost«. Končno je napadel še Gostinčarjevo Jugoslov. strokovno zvezo, očitač jo, da je z njo »zašel duh upora proti vodstvu«, in se hudoval nad njenim glasilom »Delavsko pravico«, zato, ker jo — citirajo liberalni listi.

Na te napade odgovarja »Delavska pravica« in pravi: »Kaj moremo za to, če navajajo (liberalni listi) na svete čase kako našo misel, menda se ne bomo šli z njihovimi uredništvimi zato prepirati in jim prepovedati citiranje? Tudi se ne bojte, da bi nas tako reproduciranje v »Narodu« in »Jutru« utegnilo kdaj zavesti! Pisati pa vendar moramo tako, kakor čutimo in kakor nam velewa vest! Zgrešena je bila dodela dr. Capudrove frditve, da je odpadkom k pravoslavju iskati vzroka v razcepjenosti slovenskih katoličanov, vzroke za to bo treba iskati popolnoma drugje. Govornik je zgrešil dalje pri naš običajnem mešanju pojmov — vere in politike, ko je omenjal »leta preganjanje«. Kolikor se mi spominja, katoliška vera v Jugoslaviji še ni bila — in Bog daj, da bi tudi nikoli ne bila — preganjana, pač pa se spominjamo dobe političnih preganjanj...« — Kakor je videti, delajo gotovim gospodom krščansko soc. delavci okrog »Delavske pravice« in katoliški izobrazenci, ki se zbirajo okrog Kocbekove revije »Dejanje«, hude preglavice!

Stališče strokovnih organizacij

Predsedstvo Strokovne komisije za Slovenijo je izdalo svojemu članstvu tale navodila: 1. Na vprašanje glede sodelovanja v raznih socialnih ustanovah smatra predsedstvo, da je svobodnim strokovnim organizacijam šele takrat mogoče sodelovati, ko bo v teh ustanovah vzpostavljeno zakonito stanje, v smislu določb zakona o zaščiti delavcev in drugih socialno političnih zakonov. 2. Zavedajo se, da je uspešno delo za zaščito moralnih in materialnih interesov delavstva mogoče le ob popolni svobodi tiska in svobodi zborovanja in združevanja, bo članstvo svobodnih delavskih organizacij podprlo z vsemi svojimi silami pokrete, ki bodo v to smer uravljali svoja prizadevanja. 3. Glede notranje ureditve države s posebnim ozirom na dravsko banovino smatrajo svobodne strokovne organizacije, da morejo njihovi člani sodelovati le v takih političnih gibanjih, ki bodo zahtevala tako samoupravo, oziroma avtonomijo Slovenije, ki bo krepila socialne in gospodarske interese prebivalstva.

Pred dnevi smo poročali o sprejemu delavskih deputacij pri ministru socialne politike dr. Srdjanu Budisavljeviću. O tem sprejemu poroča tudi mariborska »Delavska politika« in pravi: »Delegacija je izrekla željo, da bi se naj nemudoma razpisale volitve v vse delavske ustanove, tako v Delavsko zbornico, kakor tudi v ustanove socialnega zavarovanja. Minister dr. Budisavljević je dal delegatom svobodnih strokovnih organizacij pozitivne odgovore. Glede volitev v Delavske zbornice in ostale delavske ustanove je obljubil, da se bo z vso silo zavzel za izvajanje zakonitih pravic delavstva v duhu demokracije.«

»Brenkanje na harfo«

V glasilu Andreja Krizmana »Slovenskem delavcu« z dne 2. t. m. čitamo tole beležko: »Tako je lepo brenkati na harfo o svobodi. Za uspanko jo rabijo naši nasprotniki. Kadar koga uspavajo, ga potem temeljito zvežejo, da se gani več ne more. Stalinoza Rusija je prva priča za to. Marksiistični teror pri nas po obratih izhaja iz njene šole. Do tu je vse v redu. V »demokraciji« Angliji vlada ob ploskanju splošnega dikatorskega oblast. Marksiizem postaja tu strahotljiv. V Franciji Daladier ukinja boljševo propagando, prepoveduje stavke, ustavlja komunistična glasila in imenuje narodnih in državnih interesov in v boju proti veldadstvom. Marksiizem skiplje z zobmi. Je, diktatura tu, diktatura tam, to ni vseeno. Enkrat je diktatura demokracije, drugič je diktatura svinarje, kakor pač prija rdečim bratcem.« — To je res tič, ki zna napisati takšno kolobocijo! Pa si še domišlja, da je duhoviti!

Radi Belokranjske

Katoliška »Hrvatska straža« je v četrtek objavila izpod peresa svojega direktorja kanonika dr. Janka Šimraka uvodnik »Granične banovine Hrvatske prema Sloveniji«. Kanonik dr. Šimrak se v uvodu svojega članka hudoje, da ni ne v besedi spoznanje, ne v uredbi o banovini Hrvatski nobenih določb glede mej Hrvatske napram Sloveniji, nato pa dokazuje, da spada Be-

la Krajina, to je »ozemlje s skrajnimi točkami Semič, Črnomelj, Vinica na Kolpi in Metlika« zgodovinsko, etnografsko in pravno k Hrvatski, vendar ne zahteva vrnitve vsega tega ozemlja Hrvatski, pač pa terjaja, da se občini Radatovič pri Zumberku in Strigova pri Ljutomeru izločita iz dravske banovine in se združita s Hrvatsko in se železniški progi Medjimurje in Bubnarič-Karlovac izročita zagrebiški železniški direkciji. Tako piše gospod kanonik: »Ako zahtevamo popravek meje na severo-zapadnem delu Hrvatske napram Sloveniji, je ta stvar povsem razumljiva s hrvatskega stališča. To je zato, ker je na primer na šoli v Radatovičih, v kateri ni niti enega slovenskega otroka, nameščenih več slovenskih učiteljskih moči, ki ne — razumejo niti hrvatskega jezika, niti grškokatoliške obreda, dočim bi na teh mestih morali biti namešteni Hrvati-učitelji. Baš se je nedavno dogodilo, da je bil grškokatoliški župnik premeščen iz nekega kraja pri Zumberku v Radatoviče. Razumljivo je, da je prošil, da se njegova ga učitelja isto tako premesti v Radatoviče, kjer je eno mesto prazno. Toda s slovenske strani mu je bilo rečeno, da se to ne more zgoditi, ker je to mesto rezervirano za nekega Slovenca!« — Tako kanonik dr. Šimrak! Na Šimrakov članek odgovarja včerajšnji »Slovenec« in sicer v tonu, ki pri njem ni v navadi, kadar odgovarja duhovnemu sobratu. Piše namreč: »V času, ko smo vsi resni in resno sprejemamo notranje in zunanje dogodke, je nekdo poskrbel za zabavo in to je dr. Šimrak, urednik »Hrvatske straže« v Zagrebu. Dr. Šimrak, čigar politični vpliv je tako neznan, da se je sporazum med Hrvati in Srbi napravil čisto brez njega, bi to rad sedaj nadoknadil z dolgo in debelo tiskano razpravo v »Hrv. straži« od 31. t. m., v kateri na podlagi cele vrste dokumentov dokazuje, da je Bela Krajina hrvatska dežela... Dr. Šimrak je torej vseeno našel priliko, da stori kaj koristnega za sporazum, vendar pa ga moramo opo-

zoriti, da je pozabil na tri čisto slovenske občine — Trata, Draga in pa Osilnica ob Kolpi in čakamo, da se nam vrnejo Radatovič pa naj na vsak način ostanejo pri nas, ker so bili hrvatski listi nedavno priznavajo več g. Šimraka za svojega — roditelja! »Slovenec« je najbliže hotel reči voditelja! in so mu celo vzeli častno meščanstvo ter zato sedaj gotovo ne bodo hoteli priti pod gospoda dr. Šimraka. Pa tudi teoretične razprave o raznih dokumentih, mislimo, da niso na mestu, zakaj če bi se spuščali mi v ta predmet, bi na primer našli, da je ves Gorski Kotar do Delnice etnološko popolnoma slovenski in da tam slovensko še danes govorijo starejši ljudje, dočim so mlajše rodove Hrvati tekom časa pohvalili. Sicer pa upamo, da bomo vsa ta vprašanja lahko mirno in prijateljsko uredili — če le pretemperamentnega g. Janka Šimraka ne bo zraven.«

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Četrtek, 7. septembra katoličani: Marko, Regina

Jutri: Petek, 8. septembra katoličani: Mali Šmaran

DANASJE PRIREDITVE

Kino Matica: Rdeča plesalka

Kino Sloga: Zrtvi spovedne molčečnosti

Kino Union: Veliki valček

Kino Moste: »Knežinja Tarakanova« in »V sedmih nebesih«

PRIREDITVE NA PRAZNIK

Kinematografi isti spored

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1.

Bahovec, Kongresni trg 12 in Mr. Nada Komotar, Vič — Tržaška cesta

Jutri: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Garts, Moste — Zaloška cesta

Mestno dežurno zdravniško službo bo opravljala od četrka do 8. zvečer do petka do 8. zjutraj mestna zdravnica dr. Žitko Jožica, Pleteršnikova ul. št. 13/1, telefon št. 47-64.

Oglejte si na velesejmu vitamine

Na kmetijski razstavi so vsa »zdravila« proti boleznim, za katerimi boleha danes večina ljudi

Mnogi obiskovalci zelo zanimive kmetijske razstave na letošnjem jesenskem velesejmu se gotovo ne zavedajo velikega pomena sadja in zelenjave, katero občudujejo v okusno aranžiranih oddelkih razstave. Sleherni obiskovalec se sprehaja po teh paviljonih prav za prav med samimi vitamini, ki so za razvoj in zdravo rast človeškega telesa neobhodno potrebni. Slavni zdravnik Sherman Berg svetuje: Uživaj najmanj petkrat toliko krompirja, zelenjave in sadja, kot mesa, rib, kruha in drugih žitnih produktov.

Kakšen pomen ima ta nasvet, bo vsakomur jasno s tem, da ga poučimo, katere bolezni nastanejo zaradi pomanjkanja vitaminov v človeškem telesu. Zdravniška veda imenuje te bolezni avitaminose in hipovitaminose. Prav presenetljiva je statistika o številu ljudi, ki bolehalo za temi boleznimi v naši državi in zlasti v Sloveniji.

Nov človeški organizem ne proizvaja sam vitaminov, temveč jih dobiva z rastlinsko hrano že izdelano, ali pa v tako zvanih predstopnjah, kakor se v telesu pretvarjajo v prave vitamine.

Zaradi pomanjkanja vitamina A nastanejo črni na očesni veznici in roženici, katerim sledi v težjih primerih oslepitev. S pomanjkanjem tako zvanega protiskorofalminnega vitamina A so v zvezi kurja slepota, zastajanje v rasti, predčasna osivelost las, prebavne motnje in živčne motnje. Prvo vprašanje, ki se čitatelju vsili, je seveda, katero sadje in zelenjavo ima naštetje vitaminov. Zdravniška veda in znanstvena kemija sta ugotovili, da vsebuje največ vitaminov A vsa listnata zelenjava, paradizniki, korenje in sadje.

Skoraj ni danes na svetu več človeka, ki ne bi potožil, da ima slabe in občutljive živce ter živčne motnje. Zapolni si, da je vitamin B1 ali protinevritični vitamin neobhodno potrebna snov za pravilno funkcijo živčnega sistema. Posledica pomanjkanja tega vitamina v hrani je telesna oslabeitev, težka hoja, mravljinčenje v nogah in ohromitev mišic. Poznamo še vitamin B2 in B6, katerih pomanjkanje povzroči pelagro, ki je tudi v naši državi razširjena, zlasti v krajih, kjer se hranijo pretežno s koruzo. Znaki te bolezni so spremembe na koži, motnje v prebavi in v živčnem sistemu. Vse zgoraj naštetje bolezni ozdravimo in preprečimo z uživanjem vitamina B, največ tega vitamina je v zelenjavi in gomoljnatih sadežih. Vitamin C potrebuje človek največ. Če tega vitamina ni v človeškem telesu, oboli človek za skorbutom, postane bledokrvn, izgubi na teži, je utrujen, oslabilen, dobi revmatične bolečine, otekle in krvavitve sluznic na dlesnih, prebavne motnje itd. Mnogo vitamina C vsebujejo razne zelenjave, kisló zelje in kislá repa, paradizniki in jagodasto sadje, oranže, citrone itd.

Pomanjkanje vitamina D v hrani povzroča angleško bolezen ali rahitis. Mnogo vitamina D je v sadju in zelenjavi.

Vitamin E ima pomembno vlogo v življenju človeka. Vitamin H pa je potreben pri prenosni tolsči in beljakovini. Če ga ni dovolj v hrani, nastane kožno obolenje seborje. Vitamin K ima pomembno vlogo pri strjevanju krvi. Vitamin M v mleku pospešuje rast in razvoj mladega bitja. Vitamin P deluje zdravilno na obolenja z velikimi krvavitvami.

Obiskovalci velesejma, ki hodite od paviljona do paviljona na kmetijski razstavi, ne pozabite, da je glavni izvor vitaminov in važnih rudninjskih snovi — zelenjava in sadje. Ponavljamo nasvet zdravnika Berga: Uživaj najmanj petkrat toliko krompirja, zelenjave in sadja kot mesa, rib, kruha in drugih žitnih produktov.

Vse vrste rib v paviljonu N

Ribogostjo Slovenije je prikazano na ljubljanskem velesejmu v paviljonu N. Na velikem zemljevidu Slovenije vidimo velika ribogostja in kmečke ribnike, njih

površino in proizvodnjo posttrvi od umetnega pridobivanja. Iker do vzgoje tržnih posttrvi in krapov. Razstavljene so vse priprave, ki so potrebne za umno ribogostjo. Med najbolj zanimive razstavljene predmete spadajo gotovo bazeni-akvariji z živimi ribami, ki se gojijo v naših ribnikih. Predvsem posttrvi, sulci in lipanji. Okoli bazenov se gnete staro in mlado in gleda ter opazuje žive ribe v bazenih. V skupnem bazenu so vse vrste rib, ki se goje v krapovskih ribnikih, to so krapci, linji, vidimo pa lahko tudi v ribnikih neželjena roparice, kakor ščuke, smuči in soma. V velikem bazenu na prostem pa občudujejo obiskovalci ribe iz Blejskega jezera.

Tekmovanje harmonikarjev

Opozarjamo na nagradno tekmovalenje harmonikarjev, ki bo v nedeljo 10. septembra. Harmonikarji bodo tekmovali v šestih skupinah posamič in v skupinah z diatonično in kromatično harmoniko. Tekmovalci bodo za prehodni pokal in za naslov »jugoslovenskega prvaka« za leto 1939-40.

Senzacije v varietetu

Dve uri prijetnega razvedrila in zabave si vsak obiskovalec lahko privoščil na letošnjem velesejmu v varietetu. Akrobati kažejo spretnost in dom svojih mišic, zamorci plešejo, da si gledalec ne more kaj, da ne bi sam privzdignil svoje pete, japonski žonglerji zanjojo odobravanjem, za smeh in dobro voljo skrbijo klovn, ki presenetljivo igra na 10 instrumentov, elegantni plesni par pa pokaže lepoto modernih plesov. Vrhunec občudovanja pa nudi dresiran tjuln s svojimi umetnjami, plesje, balansiraj, telovadi in si sam ploska s plavutmi.

Odlikovani razstavljalci vina

Ljubljana, 7. septembra

Ocenjevalna komisija, v kateri so bili kletarski nadzornik inž. Zupanič, ravnatelj Kmetijske poskusne in kontrolne postaje inž. Pahor, kmetijski inšpektor v pok. g. Trampuž, višja kmetijska svetnica g. Kučet in inž. Gorjup, upravitelj posestev Stajerske hranilnice v Podlehniku g. Končija in vinski trgovec in ljubljani g. Levanič, je ugotovila, da so vsa na letošnji kmetijski razstavi razstavljena vina odlična ali pa vsaj prav dobra, kar kaže visoko kakovost slovenskega vinogradištva.

Ocenjevalna komisija je prisodila diplome naslednjim razstavljalcem vina:

Vinarski zadrugi v Kostanjevici za cvček 1. 1938, vinskemu trgovcu Levaniču iz Ljubljane za laški rizling 1938, Lojzetu Zupaniču iz Vajgane za laški rizling 1938 in beli burgundec 1938, Florjanu Gajšku iz Zuzme pri Loku za renski rizling 1938, Kletarskemu društvu v Ormožu za traminec 1938, Feliks Perku-Monshoff za traminec 1936 in muškatski silvanec 1931, Herbersteinu iz Ptuja za beli burgundec in traminec 1938, vinskemu trgovcu Kostelcu iz Dolnje Lendave za silvanec 1931, trgovcu Mursi iz Krapje za muškatski damascenc 1938.

Vinarski soli v Mariboru za šipon, beli burgundec, renski rizling, muškatski silvanec in laški rizling, Stajerski hranilnici v Podlehniku za beli burgundec, dišeči traminec, muškatski in traminec, Banovinskemu posestvu v Srečini za laški in renski rizling, dr. Ferdinandu Attems iz Slovenske Bistrice za renski rizling, trgovcu g. Pfirmerju iz Maribora za renski rizling, podjetju Clotat Bouvier iz Gornje Radgone za 6 vrst vina in šampanja, kmetijski soli na Grmu za pelinkovec, trgovcu Ulmu iz Klevčevca za rulandec in rdeče vino ter restavratvju Cirilu Majcnu iz Ljubljane za cvček 1938.

Odlikovanih je bilo z ličnimi diplomami torej 18 razstavljalcev vina, kar je zadosten dokaz, da naši vinogradniki vodijo v državi in da so naša vina najboljša.

Svečane proslave kraljevega rojstnega dne

Po vsej Sloveniji so brez vnanjega bleška najiskrenjeje proslavili rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II.

Svečana seja mestnega sveta

Ljubljana, 7. septembra. Intimno, a zato nič manj veličastno, je Ljubljana včeraj proslavila rojstni dan našega mladega vladarja, Nj. Vel. kralja Petra II. Na slavnostni seji mestnega sveta ljubljanskega je župan dr. Adlešič v imenu vsega ljubljanskega prebivalstva izrazil mlademu kralju čestitke in vdanost vse Ljubljane.

Magistratno poslopje je bilo spremenjeno v morje luči in okrašeno z zelenjem. Nad balkonom je nad državno trobojnico v blešči svetlobi stajala črka P II, nad njo pa z belimi in rdečimi svetlobnimi beseri posejana kraljevska krona.

V veliki mestni posvetovalnici so se polnoštevno zbrali člani mestnega sveta z načelniki vseh mestnih oddelkov, zavodov, podjetij in opelkov. Na galeriji so bili pod vodstvom kapelnika Venturinija zbrani pevci združenih pevskih zborov, pred seboj dvorano pa je bila železničarska godba Sloge.

Točno ob 20. je stopil k predsedstvenemu stolu župan dr. Adlešič in je zbrane nagovoril:

Povabil sem Vas danes na izredno svečano sejo, ker obhajamo narodni in državni praznik rojstnega dne našega prevzvišenega vladarja, da ga vsaj ti proslavimo, ker popolnega programa zaradi izrednih razmer nisimo mogli izvesti.

V proslavo rojstnega dne Nj. Velikostva kralja sem povabil občane, naj okraše svoje domove z zastavami, ki vse tudi na vseh mestnih poslopjih. Sam in predstavniki mestnega sveta ljubljanskega smo se davi udeležili vseh cerkvenih opravil in molitev za zdravje Nj. Velikostva kralja Petra II. in z gospodom podžupanom sem gospodu banu izrazil čustva in čestitke mestne občine ljubljanske s prošnjo za sporočilo na najvišjem mestu. Že davi sem poslal tudi naslednje brzojavno čestitko:

Njegovemu Velikostvu kralju Petru II. Beograd.

Na državni in narodni praznik ob priliki rojstnega dne Vašega Velikostva, dovoljujem si Vašemu Velikostvu v imenu mesta Ljubljane izreči najvdanjšje čestitke in tolmadžiti želje prebivalstva za srečo in blagor Vašega Velikostva, Višokega kraljevega doma kraljevine in naroda.

Pozdravljam in se zahvaljujem združenim pevskim zborom in godbi Sloge, ki sem ju na svečanost povabil. Pevci so nato zapeli močeno Jenkovo »Molitev«, ki je vse navzoče globoko pretresla.

Že trideset stoletja je stara pesem, ki so nam jo naši pevski pravkar zapeli tako čustveno, da menda še nikdar ni vrela iz srca tako vdano ta molitev, kakor se danes dviga iz globin vseh naših duš visoko k nebu prošnja:

Ti, ki si ustvaril nas kot lista trave...
čuj nas, večni Bog!
Usmilj se sirot,
Oče, z nami bodi,
kaži pravo pot...

Splošnovanje in dragi predstavniki mesta Ljubljane.

Ko ste lani na današnji praznik ob tej uri za menoj ponavljali molitev, naj Vlada neba in zemlje varuje vsak korak našega mladega kralja, so se že pričele zbirati hude ure nad Evropo in le prekmalu smo morali spoznati, kam vodijo nasprotstva in spori med narodi. S sočutjem in žalostjo moramo gledati, kako je šiba boja udarila tudi po nedolžnih.

Pri nas pa sta ljubezen za skupno domovino in skrb za srečo naše države pripeljali do bratskega sporazuma, da smo se nerazdružljivo objeli brat Slovenec, Srb, Hrvat s prirezo Sloge, da ostanemo na veke brat in brat!

Rešila in našo državo ohranjajoča misel bratske Sloge je vodila modre vodnike Jugoslavije skozi vse nevarnosti političnih viharjev, da danes spet lahko z zaupanjem in brez strahu gledamo v bodočnost.

Evropa gori in besni požar grozi z uničenjem človeštvo osrečujočih dobrin. Milijoni nedolžnih otrok stezajo ročice za očeti, potoki solza teko iz oči žena, mater in deklet pri odhodu najdražjih v boj. Svet drhti v strahu pred neznanom usodo in v trepetu vzdihuje ljudstva: »Šibe vojne reši nas, o Gospod!«

Toda milijoni se v strahu in trepetu za imetje in življenje ozirajo skozi bežne upe tudi na otok blaženih, semkaj na našo mirno kraljevino Jugoslavijo. Zakaj v razburkanem morju Evrope, ki se njegovi valovi že barvajo s krvjo, je naša Jugoslavija res kakor pravi otok mira.

Ali naj se morda tudi mi bojimo, da bi mogli in smeli krvavi valovi poplavit naš trdni otok, če ga varuje in brani slova bratov, ki se med seboj ljubijo — bratov, ki vse neomahljivo upajo, — in složnih bratov-junakov, ki vase tudi verujejo!

Ta močna vera nam jamči, da bouslišana naša današnja zaupanja polna molitev:

Ti nam daj kreposti,
da, kar sklenemo,
v djanji nas pogum
skaže brez slabosti!

Medsebojna ljubezen nam krepi naše upanje, da živa in nikdar omahljiva vera v nas same postoteri sile in moči naše države!

Trdno verujemo vase, da prerobjeni v nesrečah in prekaljeni v nevarnostih ohranimo naši državi — mir!

Vsa Evropa kaže na naš otok mira, kako se danes složni in junaki jugoslovenski bratje s postoterno ljubeznijo, s postoterenim upanjem in s postoterno vero odkapajo vzvišenega predstavnika vseh vrlin, vsega plemenitega in junškega naše države, — v naše najmočnejše upanje, v našo najbolj vzvišeno nado — v Nj. Velikostvo kralja Petra II.

Cepav vse nas boji srce in se nam smilj oplošeni svet, vendar smo danes veseli in srečni, ker svojemu kralju za rojstni dan poklanjamo gorečo ljubezen v slogi nepremagljivih Slovencev, Hrvatov in Srbov in najvsejšjo prirezo vdanosti vseh do zadnjega diha.

Z našimi čestitkami prepletana vera v mirno bodočnost močne kraljevine Jugoslavije odpira srca in od Triglava do Vardara se skladno razlega slogana pesem: Slovenec, Srb, Hrvat — na veke brat in brat!

Naj živi Nj. Velikostvo kralj Peter II. Naj živi visoki kraljevski dom! Naj živi složna in mirna — nepremagljiva kraljevina Jugoslavija!

Vsa dvorana se je pridružila in je več minut neprestano vzvikala mlademu vladarju. Ko se je navdušeno odobravanje pogoje, je godba Sloge zaigrala našo himno »Bože pravde«, ki so jo vsi stoji poslušali. In spet se je začelo vzvikanje kralju in kraljevskemu domu, nakar je župan ob 20.15 svečano sejo zaključil.

Sokolska proslava na Taboru

Ljubljana, 7. septembra. Rojstni dan svojega vzvišenega starešine Nj. Vel. kralja Petra II. je nameraval ljubljanski sokolski svet proslaviti z javno manifestacijo na telovadščici Ljubljanskega Sokola v Tivoliju. Ker pa so bile vse javne manifestacije zaradi nastalih izrednih prilik odpovedane, se je zbralo ljubljansko sokolsko snovi v veliki dvorani na Taboru, kjer je na dostojen in manifestativen način proslavilo rojstni dan mladega kralja Petra II. Taborška dvorana je bila bajno razsvetljena, pročelje pa okusno okrašeno z veliko sliko Nj. Vel. kralja v kroju, ki je visela med državnimi zastavami in zelenjem. Kljub temu, da je bilo sokolsko članstvo in naraščaj obveščeno z dvema noticama v dnevniki, je bila dvorana nabito polna.

S svojo navzočnostjo so počastili proslavo zastopniki divizionarja brigadni general Dušan Dodić, zastopnik bana svetnik dr. Trstenjak, podžupan br. dr. Vladimir Ravnhair, predsednik vojnih dobrovoljcev br. Josip Jeras z večjim številom dobrovoljcev, zastopniki narodnih in kulturnih organizacij, v velikem številu pa so bili zbrani tudi staroste vseh ljubljanskih in okoliških sokolskih društev s starostno hr. Kajzeljem na čelu.

Ob 18.45 je godba Sokola I zaigrala državno himno in v dvorano so vkorakali praporščaki (13) z veliko državno zastavo na čelu. Vsa množica je stoji počastila prihod državne zastave. Po tem svečanem aktu je stopil na oder starosta Sokola I br. inž. Lado Bevc, ki je v lepem nagovoru poudaril pomen nocojšnje proslave za sokolsstvo in ves jugoslovenski narod. V teh težkih časih se jugoslovensko sokolsstvo še bolj oklepa svojega staroste in vladarja Nj. Vel. kralja Petra II., ki mu želimo vsi, da bi čez dve leti srečen prevzel vladarske posele v svoje roke. Svoje mu starosti kličemo ob tem slovesnem trenutku sokolski »Zdravco«. Vsi navzoči so zaklicali trikrat »Zdravco«, godba pa je zaigrala državno himno, ki jo je vsa množica stoji poslušala. Zatem je župni prosvetar prof. br. Lojze Merčun prebral poslanico saveza SKJ, ki je napravila na vse prisotne zelo globok vtisk. Pod vodstvom pevovodje br. Venturini so pevci Hubadove pevške župe čustveno zapeli Jenkovo »Molitev«, ki je izzvala med poslušalci navdušeno odobravanje. Brat Marjan Berger je zanosno deklamiral Koritnikovo »Domovino«, potem pa je podstarosta Ljubljanskega Sokola br. dr. Fran Kandare prebral nastopno pozdravno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II.:

Vaše Velikostvo! Sokolsstvo Ljubljane, zbrano na slavnostnem zboru v počastitev rojstnega dne svojega ljubljanskega staroste pošilja Vašemu Velikostvu najtočnejše čestitke z najboljšimi željami za Vase vzvišeno zdravje in srečo. Kakor do slej vedno, tako zlasti v teh burnih časih hoče sokolsstvo Ljubljane posvetiti vse svoje moralne in fizične sile in svoje vzgojno delovanje za srečo kralja, za blaginjo naroda, za moč in slavo Jugoslavije in zvesto svojim tradicijam čuvati in braniti svobodo domovine. Zdravo našemu kralju Petru II. živel vzvišeni rod Karadjordjevičev! živel Jugoslavija! Zdravo!

Brzojavko so nazvoči sprejeli z velikim odobravanjem, potem pa je zadonela po dvorani sokolska in slovenska himna »Hej Slovani«. Pevci so nato zapeli še Vilharjevo »Slovenec, Srb, Hrvat«, nakar je bila lepa in dostojna manifestacija zaključena s petjem »Le naprej brez miru...« Ob zvokih korračnice so praporščaki zapustili dvorano, vsa množica pa se je v največjem redu mirno razšla na svoje domove. Ljubljansko sokolsstvo je snovi pokazalo, da je organizacija reda in discipline in se v polni meri zaveda resnosti časa. Krasna manifestacija bo ostala vsem v lepem spominu. — zt.

Sokolski zbor v Mariboru

Maribor, 6. septembra. O dostojni in prisrčni proslavi rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. v Mariboru smo na kratko poročali že v včerajšnji številki. Višek letošnjih slovesnosti pa je bila tradicionalna, interna sokolska proslava v matičnem Sokolskem domu, ki ga je priredil danes dop. ob 10 meddruštveni odbor mariborskih sokolskih društev. Današnja sokolska proslava, ki je privabila množico sokolskih pripadnikov, je v nas znova potrdila zavest in prepričanje, da je ljubezen do mladega kralja, prvega Sokola, globoko zasidrana v hrabrih srcih mariborskih Sokolov.

Velika, prostrana dvorana Sokolskega doma je bila nabito polna zavednih sokolskih pripadnikov, ki so z velikim navdušenjem in strnjeno pozornostjo sledili poteku veličanega slavlja. Dvorana je bila za to priložnost lepo okrašena, nad odrom je visela slika Nj. Vel. kralja Petra II. Med zbrano množico mariborskega sokolsstva so bili tudi odlični predstavniki mariborskega nacionalnega in društvenega življenja.

Uvodnemu slavnostnemu dvigu zastave je sledil nastop godbe »Dravec« pod vodstvom dirigenta L. Žekarija. Zatem je spregovoril predsednik meddruštvenega odbora mariborskih sokolskih društev profesor Lojze Struna, ki je najprej pozdravil zbrano sokolsstvo, nato pa v toploti občutnih besedah podčrtal vzvišene Tyrševe ideale, ki nalagajo sokolsstvu ljubezen in zvestobo mlademu, ljubljensmu kralju, ki je prvi Sokol v Jugoslaviji. Svoja ognjevit izvajanja je zaključil s toplim vzklikom Nj. Vel. kralju Petru II., ki mu je mariborsko sokolsstvo z današnjega močnega zbora odposlalo svojo vdanostno brzojavko. Godba »Dravec« je učinkovito odzvala državno himno, ki so jo vsi navzoči stoji poslušali.

Župni prosvetar br. Dojčinović je prečital poslanico uprave saveza SKJ, ki jo je naslovil na vse naše sokolsstvo ob rojstnem dnevu svojega ljubljanskega starešine.

Sledila je pevška točka, ki so jo izvajali vrli pevci »Jadrana-Nanos« pod vodstvom prof. U. Vrabca. Ubrano petje je zbudilo navdušeno odobravanje, ko so zadoneli zvoki »Slovenske zemlje«, »Soči belice« in »Slovani na dan«. Ploekanje se kar ni hotelo pčeti ob izredno učinkovitem poslednjem sprevu.

Br. J. Mohorčič je nato govoril o smericah sokolske Petrove petletke in je v klenih izjavah naglašal velike, izredne uspehe, ki jih kaže doseganje izvajanje Petrove petletke v duhu začrtanih ciljev.

Predsednik meddruštvenega odbora mariborskih sokolskih društev prof. L. Struna se je iskreno zahvalil vsem navzočim in sodelujočim. Toplo je pozval sokolsko množico k disciplini, vztrajni borbenosti in nenehni ljubezni do kralja in domovine. Gromko je odmevala iz grli vseh navzočih vseslovenska himna »Hej Slovani« in sokolska »Le naprej«, s katero so zbrani Sokoli zaključili svojo krasno proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. Mirno in disciplinirano se je razšla sokolska množica, znova opogumljena po bodrilnih besedah, ki so bile spregovorjene na današnji proslavi.

V Celju

Že v terek, na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II., se je Celje odelo v državne zastave. V terek in sredo zvečer so bile mnoge izlozbe okrašene s kraljevimi slikami in razsvetljene, tudi mnogo oken stanovanj je bilo razsvetljenih, pročelje mestnega poglavarstva pa je žarelo v učinkoviti iluminaciji. V terek zvečer je priredilo Sokolsko društvo Celje I v Mestnem gledališču slavnostno akademijo, ki je zelo lepo uspeša. V sredo ob 8. je bila svečana služba božja v optakiški cerkvi ter starokatoliški kapeli. Za dopoldne določena svečana proslava pred mestnim poglavarstvom in za zvečer določena bakladna sta odpadli.

Ob 10.30 se je pričela v nabito polni veliki dvorani Narodnega doma sokolska proslava kraljevega rojstnega dne, ki sta jo priredili Sokolski društvi Celje-matica in Celje I. Sokolski orkester je zaigral Pesem sokolskih legij in državno himno, nato pa je starešina matičnega društva br. dr. Milko Hrašovec v lepem govoru očrtal pomen kraljevega rojstnega dne v sedanjih razburkanih časih. Ob zaključku njegovega govora so zaorili po dvorani navdušeni vzkliki Nj. Vel. kralju Petru II. Mešan zbor Celjskega pevškega društva je zapel Medvedovo »Domovino«, združeni moški zbori so zapeli »Jaz sem Slovan«, ob zaključku impozantne proslave pa so vsi udeleženci ob spremljevanju sokolskega orkestra zapeli himno »Hej, Slovani!«

V Ptuj

Proslava kraljevega rojstnega dne. Ptuj je kljub resnim časom, ki nas obdajajo, proslavil kraljev rojstni dan na svečan način. Na predvečer so priredila vsa društva pod predsedstvom mestnega župana dr. Remca v mestnem gledališču svečano akademijo, ki je bila zelo dobro obiskana. Lep nagovor je imel gimnazijski ravnatelj g. Fr. Alič. Akademija je bila zaključena s himno »Hej Slovani«, ki so jo vsi navzoči zapeli. Na rojstni dan pa je bila svečana služba božja, kateri so prisostvovali razen zastopnikov vojaških in civilnih oblasti, tudi vsa nacionalna društva. Sokol pa je imel ob 11. uri dopoldne v prosvetni dvorani v »Mladiki« svečano sejo.

Na Jesenicah

Na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. je Sokolsko društvo Jesenice priredilo notranjo proslavo, ki je pritegnila veliko sokolsko družino in prijatelje sokolskva, ki so napolnili sokolsko dvorano do kralja. Ob zvokih himne »Hej Slovani« je bila izkazana čast državni zastavi. Društveni predstojnik brat dr. Ernest Rekar je v lepem besedah orisal borbe jugoslovenskih borcev za naše osvobojenje in ujedinjenje, velike napore blagopokojnega kralja Aleksandra za ureditev mlade države ter za trajen mir s sosednjimi državami. Nato je naslovil bratske pozdrave sokolskemu starešini Nj. Vel. kralju Petru II., na kar je godba zaigrala državno himno. Brat Franjo Klavara je prečital svečno poslanico, nato je brat dr. Rekar poročal o pomenu in uspehih sokolske Petrove petletke. Godba je zaigrala jugoslovenske narodne skladbe in korračnico »Le naprej brez miru« s katero se je dostojno zaključil sprev.

Jesenice so se odele v državne zastave. Kljub temu, da ni bilo spreveda in baklade, so bile nekatere hiše, posebno šole lepo razsvetljene. Na kraljev rojstni dan je pričelo delo v tovarni, trgovinah in obrtnih delavnicah. Ob 8. uri je bila v mestni župni cerkvi slovesna služba božja, katere so se udeležili predstavniki oblasti, državnih uradov, občine, KID, gasilci z zastavami, Sokoli v civilu, LKB, rezervni oficirji, celokupno učitelstvo, šolska mladina, ter zastopniki in člani številnih narodnih, kulturnih, sportskih in stanovskih društev in organizacij.

V škofji Loki

Spričo viharnih mednarodnih dogodkov so v prvotnem obsegu zamisljene proslave za kraljev rojstni dan v škofji Loki izostale, zato pa se je vse prebivalstvo tem tešnje priključilo onim svečanostim, ki so se vršile. Predvsem je proslavilo rojstni dan svojega starešine škofješko sokolskvo, ki se je zbralo na predvečer rojstnega dne v veliki dvorani Sokolskega doma. Pročelje dvorane je bilo lepo okrašeno s cvetjem in zelenjem, v sredini je visela slika Nj. Vel. kralja Petra II., a ob straneh sta zaključevala učinkoviti aranžma oba prapora: članski in naraščajski. Uvodoma je zaigral vojaški orkester sokolsko korračnico, potem pa je imel družbeni starosta br. Rudolf Horvat na zbrane globoko občuten nagovor, poudarjajoč, da smo se zbrali ob rojstnem dnevu svojega visokega očeta naše iskreno ljubljene Jugoslavije, da izrečemo njemu in po njem svoji domovini najiskrenjejša čustva vdanosti in globoke zvestobe. Prav v teh dneh se zbi-

ramo jugoslovenski Sokoli, da sklenemo okrog svojega vladarja jeklen obroč svojih misli in svojih src. Godba je zatem intonirala državno himno, potem pa je bila prečitana spomenica SKJ. Po deklamaciji, ki jo je podal Sokolič Jesenovec Niko, je bil večer zaključen s himno Hej Slovani, ki jo je navdušeno pela vsa dvorana. Sokolski proslavi so prisostvovali tudi nekateri predstavniki oblasti, med njimi sreski načelnik g. Matej Kaki.

V sredo ob osemih je bilo slovesno cerkveno opravilo v župni cerkvi. Službo božjo je daroval mestni župnik g. Jernej Podbevšek. Cerkev je bila polna predstavnikov državnih, vojaških in civilnih oblasti, zastopnikov društev, organizacij in korporacij, šolske mladine, rezervnih častnikov, ženstva, delavstva, trgovskih in industrijskih krogov in ostalega meščanstva. Sokoli, gasilci in delavstvo Jugoslovanske strokovne zveze so prispevali z zastavami, prvi tudi v krojih. Z državno him-

no je bilo cerkveno opravilo končano. Škofja Loka se je odevala v državne zastave, ki so vihrale s sleherne hiše, trgovskih in obrtniška podjetja niso obtravala. Bil je vsekoli prazničen dan, posvečen ljubezni in vdanosti do Nj. Vel. kralja Petra II.

V Radečah

Radeče so dostojno proslavile rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. Že na predvečer so bile razobešene raz hiše državne zastave. Ob 8. uri zjutraj je bila slovesna sveta maša, katero jebral župnik g. Anton Lovšin. Udeležili so se jo poleg vseh državnih uradnikov tudi šolska mladina pod vodstvom svojega učitelja. Šolska mladina je imela nato v šoli skupno proslavo. Na sporedu so bili prigodni govori, deklamacije. Mladinski pevski zbor pa je zapel nekaj narodnih pesmi ter proslavo zaključil s petjem državne in narodne himne. Zvečer ob 20. uri pa je bila proslava tudi v Sokolskem domu.

Pri bloških jadralcih

Lepi uspehi jadralnih tečajev

Točno ob štirih popoldne smo se sestali pred avtobusom na Krekovem trgu.

Še deset minut imamo časa, je ugotovil prijatelj Jože. Ravno dovolj, da popijemo čašico piva. To je namreč zelo koristno, da si človek privzame dušo pred vožnjo, posebno se z avtobusom, ki te včasih tako pretresa, da bi ti kmalu rebra skočila iz vrstnega reda.

Kakor bi trenil z očesom, smo bili v bližnji gostilni, pivo pa v naših žlezcih in že smo po avtobusu iskali primeren prostorček, kjer bi se prijetno sedelo. Zaradi previdnosti smo sedli k odprtemu oknu. Nesreča nikdar ne počiva! Zakaj bi se trudil in klical vs. Urha v avtobusu, če ga preje in bolj zanesljivo pokličesh skozi odprto okno.

Avtobus se je stresel, lahko je zaropotalo in za nami je v oblaku prahu ostal Krekov trg.

V divjem tempu smo jo ucvrtili skozi pripljujene vase Lavric, Skofljico in drugje. Z zanimanjem smo motrili pisano pokrajino okrog nas. Šele danes sem prav spoznal, kako krasna je slovenska zemlja. Pa vendar nam te kraše ne zadoščajo. Silimo v tujino, toda vračamo se domov vesel, da smo spet na domači slovenski grudi.

Vožnja je bila dokaj prijetna. Toplo sonce je škililo izza okolnih gričev. Kmalu nas je predramilo iz prijetnega občudovanja neko čudno ropotanje. Bilo je potniško letalo »Savoja Marchetti«, ki veže Zagreb z Italijo. Lepa srebrna ptica je hitela preko nas v tujino.

Turjak je ostal že daleč za nami. Povsod je naše oko zrl po polno lepoti in zanimivosti, ki so se vrstile druga za drugo, kot na filmskem platu.

Že smo v Velikih Laščah. Tu smo nalezeli na majhno oviro. Pred nami so se valile dolge trupe vojaštva. Nekaj hladnega nas je obdalo ob pogledu na sive uniforme. Nehote smo se vprašali: Ali ni morda tudi že pri nas mobilizacija? Na pa nas je pripljuhljeni sofer takoj potolažil, češ, ti vojaški grede peš na Bloke, kjer bodo z ostalimi, ki so že tam, imeli manevre. Ne bojte se, vojakov je tu mnogo. Njihova navzočnost naj vas nič ne vznemirja.

Prihitehi smo trupo in odbrcali dalje.

Za nami se je dvignil oblak prahu.

Pred nami se je vil hud klanec Lužarji, katerega je naš avtobus junaško premagal in se znova pognal proti Novi vasi.

Kaj je zopet to? Kamor pogledaš, vse polno vojakov, šotorov in velikih koč! Aha, to je taborišče vojakov, ki imajo manevre. Da, da, to bo držalo, kajti začeli smo v pozdrav klopotanje strojnih in navadnih pušk, v daljavi pa so grmeli težki topovi.

Tak je bil naš sprejem na Blokah in ne smo si predstavljali, kakor da smo kak general, ker nas je vojaštvo pozdravilo z ognjem svojega strelnega orožja. Vendar pa nas je kruta realnost spet preprčila, da smo le revne dijaške pare!

Z Nove vase smo takoj odhiteli v jadralno šolo, da bi si ogledali vse zanimivosti. In res, ni nam bilo žal, da smo storiili ta korak. Hangar in stanovanjska zgradba ležita na ljubkem griču Vidmu, takoj za Faro. Od tu se nam je nudil idiličen razgled na sosednje griče Bradatko, Volčanški hrib, Piškovce, Pečnik, na županijske in Bloke. Tudi Snežnik smo videli, ki je škilil izza teh manjših hribov. Kmalu smo tudi uzrli tri skupine jadralcev, ki so s svojimi tremi letali hiteli na start.

Hangar na Blokah

Tedaj se je vse naše zanimanje osredotočilo le na te tri bele ptice, ki so se lahko gale po poboju navzgor. V nestrpnem pričakovanju smo opazovali, kdaj bo start.

Prav hitro so bili drzni jadralci pripravljeni in že se je prvo letalo tiho in mirno odlepilo od zemlje. Hitelo je v elegantnih zavojih proti dolini, kjer je bilo določeno zemljišče za pristajanje. Tako so vrli mladenci delali in letali vse do mraka, ko so se odpravili domov.

Medtem pa se je pripeljal v šolo gospod Stanko Raznožnik, upravnik jadralnega centra na Blokah, ki nam je ljubeznivo pričel odgovarjati na stotera vprašanja, ki smo mu jih zastavili. V kratkem času smo imeli že kar priličen pogled na ta sinji sport, kakor ga jadralci sami imenujejo.

Na naše vprašanje, kako je v letošnjem letu delovala jadralna šola na Blokah, nam je navdušeno pričel g. Raznožnik pripovedovati:

Šola je pričela z delom 18. junija t. l. in je ob pričetku imela za šolanje na razpolago štiri letala tipa »Zigling 35«, ter tri prehodna letala poljske konstrukcije »Salamander«. Pred kratkim pa se je naš letiški park povečal še za dve letali tipa »Zigling 35« tako, da sedaj razpolagamo s šestimi šolskimi in s tremi jadralnimi letali.

V zvezi s tako velikim številom letal, smo letošnje leto izvezali skoraj 70 jadralcev. Od teh je napravilo 24 mladencev prvi jadralni izpit »A«, 15 »B«, 16 »C« in 11 »Uradni C« izpit. Mnogi od njih so pa sedaj še ravno pred izpiti, tako da bomo do konca sezone prav lahko izučili skupno preko 100 diplomiranih jadralcev. V času od 18. junija do sedaj smo z našimi letali napravili že skoraj 3000 poletov, in skupnem času okrog 80 ur letenja. Dejstvo je, da je letošnje šolanje in jadranje izredno uspešno in lahko rečemo, da je letos celo največje, odkar sploh obstoja jadralnoletalska šola na Blokah.

Le s težavo sem zaznal imena tistih srečnih jadralcev, ki so si že osvojili sinjo modrine neba. Ta seznam je približno tak:

»A« izpit so napravili sledeči jadralci: Džiki iz Ljubljane: Marinko Peter, Malis Vegoimir, Kogej Vasja, Krizalj Marjan ter Rudl Stefan, elektrotehnik iz Ljubljane, Fabjan Ivan, akademik iz Novega mesta in Turnher Majda (edina dama!), dijakinja iz Ljubljane. Nadalje: Ilić Rudolf, dijak iz Sušaka, Ilić Miodrag, dijak iz Sušaka, Rajak Vlado, dijak iz Zagreba, Rode Josip, dijak iz Kamnika, Logar Franc, Borisek Milan, Jančar Stanko (akademik iz Litije), Küsel Anton in Košir Jože, dijak iz Novega mesta, Demšar Mitja in Bone Dušan, dijak iz Ljubljane, Presetnik Fr., igralec iz Ljubljane, Bokal Ljubo in Böhm Adolf, dijak iz Ljubljane, Cof Drago, kemik iz Kranja in Zaveršek Niko, dijak iz Ljubljane.

»B« izpit so napravili sledeči jadralci: Malis Tegoimir, Jonke Norbert, Bižalj Božidar, Marinko Peter, Kogej Vasja, Žagar Desan (vsi Ljubljana), Rajak Vlado (Zagreb), Borisek Milan in Jančar Stanko (Litija), Lunder Franc in Vauken Erik (Kočevje), Turnher Majda (Ljub.), Ilić Rudolf (Sušak), Strojnik Ivan (Ljub.), in Košir Jože (Novo mesto).

»C« izpit so napravili: Momčilović Ljubomir (Ruma), Colnar Janko (Ljub.), Stolić Peter (Ruma), Hudnik Milan (Ljub.), Stalzer Edward (Kočevje), Jonke Norbert (Kočevje), Bižalj Božidar (Kočevje), Lesjak Viktor (Ljub.),

Tri Far

Žagar Desan (Ljub.), Strojnik Ivan (Ljub.), Lunder Milovan (Ljub.), Rajak Vlado (Zagreb), Snoj Stane (Ljub.), Borisek Milan (Litija), Jančar Stanko (Litija), Jagodić Vlado (Ljub.).

»Uradni C« izpit so položili: Momčilović Ljubomir (Ruma), Colnar Janko (Ljub.), Stolić Peter (Ruma), Hudnik Milan (Ljub.), Stalzer Edward, Bižalj Božidar (oba Kočevje), Jug Gostjav (Lj.), Jonke Norbert (Kočevje), Žagar Desan, Lunder Milovan in Jagodić Vlado (Ljubljana).

G. Raznožnik nam je tudi še razkazal zgradbo in hangar. Vzorno urejeno hivališče jadralcev nas je naravnost zadivilo: poestje po vojaško uravnane, odeje ostrih robov. Res, naravnost krasno. Bili smo zelo navdušeni, vendar so nas opraviči naslednji

DNEVNE VESTI

— Nočmalno poslovanje na denarnem trgu se po pričelo po informacijah iz Beograda jutri oziroma popoldne. V Beogradu so se zbrali predstavniki denarnih zavodov in Narodne banke ter ministrstva na konferenci in ob tej priliki sklepali o vprašanju podaljšanja normalnega obratovanja na našem denarnem tržišču. Navala na denarne zavode v izredni meri v dnevi pred praznovanjem denarnih zavodov ni bilo. V toku preteklega tedna so izplačale hrvatske in slovenske banke samo okrog 80.000.000 din vlog, a nove vloge so znašale okoli 3 milijarde dinarjev, to se pravi, da so bili dvignjeni v toku preteklega tedna samo 3% od skupnih vlog. V Beogradu in v Srbiji vlagatelji sploh niso dvigali svojih vlog. Praznovanje denarnih zavodov do 8. t. m. je bila samo mera opreznosti. Na konferenci predstavnikov denarnih zavodov iz Beograda je bila odbita sleherni misel o kakšnem moratoriju. Po informacijah bo s posebno uredbo regulirano normalno delo naših denarnih zavodov. Vloge do 10.000 din bodo denarni zavodi izplačali takoj in neomejeno, vloge nad 10.000 din pa procentualno na mesec, oziroma bo izplačevanje kontingirano za vsak mesec. Mali vlagatelji, ki jih je največ t. j. okrog 50%, bodo lahko takoj dvignili svoje prihranke. Tudi vsi kreditni posli bank bodo normalni, kajti Narodna banka bo s krediti omogočila redno poslovanje vsem bančnim zavodom.

— Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod« — s pravico javnosti — Ljubljana, Domobranska c. 15, vpisuje sedaj redno vsak dan dopoldne in popoldne tudi na praznik. Zavod je potrjen od ministrstva trgovine in industrije ter ima vse prednosti sodobnega in odličnega učnega zavoda. — Šolsko izvestje in prospekt brezplačno na razpolago osebno ali pismeno.

— Najstrožja štednja v državnih in samoupravnih gospodarskih. Minister za finance dr. Štefe je izdal vsem državnim in samoupravnim oblastem pismen nalog, ki odreja najstrožjo štednjo v vseh državnih in samoupravnih gospodarskih ustanovah. Po tem nalogu morajo odgovorni čim bolj imeti v evidenci tudi najmanjše izdatke in preprečiti sleherni izdatki, ki ni neobhodno potreben.

— Poroka. Na Brezjah sta se preteklo nedeljo poročila g. Anton Pregelj, sreski kmetijski referent v Smarju pri Jelšah, in gospodična Anica Miklič, hči g. Kamila Milčiča, prokurista zavarovalnice »Croatica« v poklju. Mlademu paru želimo obilo sreče in blagoslova.

— Tombola godbenega društva Sora-Medvode na Svetju, ki bi imela biti na praznik 8. t. m. je prelozila.

— Afera kozmetične trdnice Interkosma. Že pred tedni smo poročali o sleparijah trdnice Interkosma v Beogradu, ki je prodajala maže za lepše grudi, tinkture proti plesčavi in kreme za lepoto. Preiskava v tej aferi se bo zdaj nadaljevala, ker je večerj za letalno prispel v Beograd zastopnik trdnice v Parizu Vilko Heger, ki je izjavil, da lahko dokaže, da trdnica obstoja v resnici v Parizu in da so vse nepravilnosti pri prodaji preparatov zakrivilji zastopniki trdnice za našo državo v Beogradu. Kozmetični preparati baje zaradi tega niso učinkovali, ker jih magistra farmacije ga. Dragičević-Vojtech v Beogradu ni pravilno sestavljala.

— Zaplenjen parnik. V Splitu so večerj dobili obvestilo, da so angleške pomorske oblasti zaplenile tovorni parnik »Jurko Topić«. Parnik je plul v Rotterdam s tovorom 7.000 ton bauxita. Tovor je bil namenjen v Nemčijo. Angleži so parnik zaplenili v Gibraltarju.

— Medved napadel pastirja. Iz Skoplja poročajo, da je na podnožju šarplanine napadel medved pastirja Ramiza Lutvija. Medved je pastirja zasedel krepelje v prsa, a pastirja se je posrečilo pobeegniti. Zaradi težkih poškodb pa so morali pastirja takoj odpeljati v bolnišnico.

— Petar Konjović rektor Glasbene akademije v Beogradu. Za prvega rektorja Glasbene akademije v Beogradu, ki je bila nedavno ustanovljena, je bil imenovan Petar Konjović. Rodil se je 1. 1882. v Somboru. Po prevaru je Konjović vodil zagrebško opero, pozneje pa je bil imenovan za upravitelja zagrebskega gledališča. Stejejo ga med najbolj nadarjene in najbolj plodne sodobne skladatelje v Jugoslaviji.

— Pasji korobač je bil zgubljen 6. t. m. ob 11. dopoldne ob železniškem prelazu pri telovadišču v Trnovlju. Gospod, ki ga je pobral, naj izvoli korobač oddati na policijo.

— Let v Južno Srbijo s minimalnimi stroški prireditelj Tujskoprometna zveza v Ljubljani v dnevi od 16. do 25. septembra letos. Prijave v vseh biljetarnicah Putnika do 10. t. m.

— O Malem Smarnu na Trško goro. Zelenjanja, ali kakor jih sedaj imenujejo, prošnja imajo v življenju našega ljudstva veliko vlogo. So prošnja, ki uživajo velik sloves in ki jih obiskuje velika množica posetnikov od blizu in daleč, so pa tudi prošnja, ki privabijo veliko število izletnikov, da vsaj enkrat v letu posetijo kraj, ki jim je pri srcu, ki se morda baš ob času prošnje pokaže v svoji najlepši in najvišji sliki. Trška gora pri Novem mestu uživa svoj sloves kot božja pot, ki pride tja o Malem Smarnu svojih 4000 romarjev. Baš sedaj, v začetku jeseni je pa tudi izlet v vinorodno gorico Trške gore nad vse vabljiv. Iz Ljubljane vozi prvi vlak ob 5.15 in pride v Novo mesto ob 7.27, zma pa nato ob 7.37 tudi podaljšek do Karlovca. Za povratek je pa prav ugoden šesti vlak, ki odhaja iz Novega mesta ob 20.20 in prihaja v Ljubljano ob 22.45. Za te vlake veljajo na praznik 8. t. m. nedeljske povratne karte. Pričakovati je, da se bodo vabili na Trško goro, kot tudi sicer v lepo okolico Novega mesta uživati prav številni posetniki, ki bodo lahko obiskali Trško goro peš ali pa z avtomobilom, ki bodo obratovali cel dan med Novim mestom in Trško goro.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo manj oblačno, stalno in toplejše vreme. Večerja je deževalo v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kumboru, Rabu in Dubrovniku. Najvišja temperatura je znašala v Dubrovniku 27, v Kumboru 26, v Zagrebu, Beogradu in Splitu 25, na Visu in Rabu 24, v Sarajevu 23, v Mariboru 22, v Ljubljani 20.4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 767,9, temperatura je znašala 14.4.

— Strašna smrt motociklist. Med vožnjo od Vočina do vasi Mednica pri Daruvarju se je kovaški obrtnik 32 let star, nemec Ivan Bludskemu izbečel bencin, ki je zaradi defekta ušel iz bencinskega rezervoarja. Ko je motociklist opazil defekt

je motor ustavil in prižgal vžgalico ter hotel pogledati kaj se je zgodilo z motorjem. V tem trenutku je nastala eksplozija. Motor in motociklist sta bila hipoma v plamenu. Nekateri kmetje, ki so od daleč videli živo baklo na cesti, ter silili motociklistove obupne klice na pomoč, so prihiteli in z zemljo, katero so metali na nesrečnega, pogasili ogenj a Bludskega so odpeljali v daruvarsko bolnišnico, kjer mu pa niso mogli več rešiti življenja.

— Samomor Ljubljankinje pri Zagrebu. Pred dnevi smo poročali, da se je neka ženska vrgla pod vlak pri Stenjevci. Identitete samomoričke niso mogli takoj ugotoviti. Zagrebška policija je po dvodnevni preiskavi le naposled ugotovila, da je samomorička 29 let stara Matilda Wassermann iz Ljubljane. Nesrečna žena je bila že delj časa živčno bolna in si je hotela že večkrat v težki duševni depresiji končati sama življenje a so ji njeno namero vedno preprečili.

— Aretirani tihotapci valut. Iz Sušaka poročajo, da so na Reki in v Trstu italijanske oblasti aretirale večjo skupino črnih borzljancev, ki so tihotapili valute. Nekaterim je uspelo pobeegniti v inozemstvo. Med aretiranci je tudi več naših državljanov.

Iz Ljubljane

—lj Stane Palouca na zadnji poti. Včeraj popoldne ob 15 je bil pogreb tako nenadno in tako tragično preminulega zasebnega uradnika in rez. kapetana Stanka Palouca. Na njegovi poslednji poti so ga spremlili poleg globoko žalujočih sorodnikov številni prijatelji in znanci, ki so mu poklonili na grob veliko svežega cvetja in krasnih vencev. Pred mrtvašnico bolnice, odkoder se je razvil žalni sprevod na pokopališče k Sv. Križu, je bila postrojena častna četa vojaštva z godbo na čelu. Krsto s truplom so položili na lafeto in je častna četa pred pokopališčem oddala častno salvo. Preblegemu pokopniku bodi ohranjen časten spomin, žalujočim ostalim pa naše najiskrenejše sožalje!

— Nov grob. Po težkem trpljenju je včeraj umrla v nežni mladosti 9 let Majdica Novak, hčerka nameščena OUZD in učenka III. razreda uršulinske vadnice. Pogreb bo jutri ob 16.30 uri izpred mrtvašnice splošne bolnice na pokopališču pri Sv. Križu. Blag spomin otroku, za katerim žalujeta mamica in očka, ter brata Dušan in Mihe.

—lj Kje ostajajo pravočasne odredbe oblasti? Po trgovinah v mestu je pričelo sprito novega položaja naenkrat zmanjkovati zlasti kave, sladkorja in riža, torej živil, ki jih moramo v pretežni večini uživati. Zanimivo je to, da je pričelo manjkovati kave in riža šele zadnje dni, dočim je bilo tega blaga še do pred nekaj dnevi na razpolago kolikor ga je kdo zaželel. Vse kaže, da so pričeli vsaj nekateri s predzniki in brezvestnimi spekulacijami, saj je znano, da imajo blaga na zalogi več kot dovolj. Tu bi morala poseči vmes oblast, ki naj napravi red!

—lj Zaganje dr. v centru mesta. Iz tega stališča je Ljubljana še zmerom dolga vas. Na Aleksandrovi, Tyrševi ali kjer-slibodi, se v največjem prometu nemoteno žagajo drva, tako da hrup cirkularke že od daleč opozarja na to posebnost Ljubljane. Žagarji delajo tudi pozno zvečer, ko se hoče stanovalcem hiš že spati in si žele miru. Tudi mestna občina ima na dvorišču Mestne hranilnice tak radlo. Tamkaj žagajo tudi po 100 sežnjeh drv, ki jih potem razvažajo na domove uradnikov. Prebivalci sosednjih hiš imajo po cele tedne hrup, ki jih moti pri delu. Odpravite to!

Danes otvoritev KINA MOSTE renoviranege Dva vefilma naenkrat: »Knežinja Tara-kanova«, »V sedmih nebesih, Metro žurnal Predstave ob delavnikih ob 20. uri, na praznik ob 14.30, 17.30 in 20.30 uri

—lj Nove pevke in pevci (tudi začetniki) sprejema pevsko društvo »Lj. zvone« se danes in v soboto med 18. in 20. uro. Mestni dom I. nadstr. 430—n

—lj Kako sodi ljubljansko občinstvo o filmu »Veliki valček«. Včerajšnja premiera stajnega filma »Veliki valček« v kinu Unionu je vzbudila splošno zanimanje v najširših ljubljanskih krogih. Staro in mlado je drvelo v kino Union k predstavi tega filma, o katerem so ljudje že toliko lepega slišali in čitali v časopisnih poročilih. Ljudje so vedeli, da je film po častila francoska prestolnica na ta način, da krstna predstava ni bila kakor običajno v kakem velikem bulvarskem premiernem kinematografu, temveč, da je bila premiera tega filma v pariški Veliki operi in, da so tej slavnostni predstavi prisostvovali najznamenitejši pariške osebnosti. Ljudje so vedeli, da se film vrti po vseh večjih svetovnih mestih še danes z ogromnim uspehom in da so vse ocene in kritike filma odlične. Vedeli so, da najstrožji kritiki govore in pišejo o Julien Duvivierovi umetnini z največjim navdušenjem. Vse to je ljubljansko občinstvo vedelo že pred premiero, zato je razumljivo, da je bilo zanimanje za ta film tudi v Ljubljani ogromno. Včeraj se je vršila v Ljubljani premiera filma in ljubljanska kinopublika se je polnoštevilno odzvala pri vseh predstavah. Unionska dvorana je bila skoraj pretesna, da bi sprejela vse tiste množice, ki so hotele videti in slišati film »Veliki valček«, uživati Straussovo glasbo, njegove večno lepe valčke. Slišati so hoteli glas v Ljubljani še nepoznane pevke Milice Korjusove, o kateri so le toliko vedeli, da je Poljakinja in da poje fenomenalno ter da je gostovala na vseh večjih, svetovnih gledaliških odrih z ogromnim uspehom. Ko so ljudje odhajali od predstave je bilo zanimivo slišati, kako je občinstvo ocenilo ta film. Slišala se je zgolj pohvala v največjih superlativih. Eni so rekli, da je film tako lep, da ga bodo šli še drugič in tretjič poslušati. Drugi so dejali, da bi vsak človek moral videti ta film, zlasti v današnjih časih, ko nam je tako nujno potrebna urica razvedrila in počitka za razburjene živce. Tretji so zatrjevali, da je film »Veliki valček« lepši od »Belega jorgovana« in prav obžalovali so, da je bilo predstave še konec, kajti lepo Straussovo glasbo bi radevolje poslušali še ure in ure. Četrte je navdušila Milica Korjus s svojimi bisernimi, kristalno čistim glasom, drugi so občudovali umetniško igrano Dunajčanke Luise Rainerjeve, nadaljnji zopet stajajo režijo, razne domisleke Juliena Duvivierja, ženski svet pa se je v pretežni večini na vrat zaljublil v Johanna Straussa. Ki ga dovršeno igra Fernand Gravet. Šturala sočna Ljubljana-

članov o »Velikem valčku« ni manj navdušena od drugih mest, kjer je bil film predvajan in ljubljanska kinopublika je sedaj prepričana, da je nova filmska sezona v Ljubljani v polnem teku. Eno pa je pri-bito, film »Veliki valček« se sploča vsakomur ogledati, najzibitnejšemu sladokuscu, vsem ki si žele zabave, razvedrila, humorja, krasne muzike in lepega petja. —2699

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Cetrtek, 7. septembra: Zaprtlo.
Petek, 8. septembra: Neopravičena ura.
Izven. Znižane cene od 20 din navzdol
Sobota, 9. septembra: Zaprtlo.

*—

Jutri na praznik bodo ponovili v drami Bekefičjevo tridejansko veseligo »Neopravičena ura«, ki spada med najuspešnejše vpriporitve lanske sezone. Cene znižane.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Cetrtek, 7. septembra: Plesni večer na izvirno simfonično glasbo. Gostovanje Lidije Wisiakove. Izven. Znižane cene
Petek, 8. septembra: Traviata. Gostujeta Zlata Gjurgjenac in Josip Gostič. Izven
Sobota, 9. septembra: Trubadur. Gostuje Mira Basičeva. Izven. Znižane cene
»Plesni večer« na simfonično glasbo slovenskih kompozitov, na katerem bo nastopila kot gost Lidija Wisiakova, vsebuje devet originalnih kompozicij, na katere je zamislil plesne librete ing. Golovin. Sodeluje celokupni baletni zbor in naše solopesalke. Dirigent: Zebre. Cene znižane.

Zlata Gjurgjenac in Josip Gostič bosta pela glavni partiji v Verdijevi operi »Traviata« jutri v petek zvečer. Očeta bo pel Janko. Dirigent: Stritof.

Sopranistka Mira Basičeva iz Zagreba bo gostovala v soboto 9. t. m. v Verdijevi operi »Trubadur«. Partijo Azucene bo pela španovka, Manrica — Franci, Luno — Janko. Dirigent: dr. Svava. Cene znižane.

Opazljamo na razpis abonmaja za letošnje gledališko sezono. Abonentni uživajo izredne ugodnosti: velik popust na dnevne cene, plačevanje v 10. mesečnih obrokih, zagotovljen jim je obisk 38 predstav in izjeto se ne valajo pri večerni blagajni. Prijava za abonmna se sprejemajo vsak dan do včetrš 16. t. m. v veži dramskega gledališča od 10. do 12. in od 15. do 17. ure. Lanskoletnim abonentom se prihranijo njihovi sedeži do včetrš sobote 9. t. m.

Z Zidanega mosta

— Šolske vesti. Nedavno je bil upokojen g. Musar Franc, šolski upravitelj na tukajšnji ljudski šoli. Z 8. septembrom letos je razrešen svojih poslov. Na Zidanem mostu je služboval dolgo vrsto let. Sedaj odhaja v svoj zasluženi pokoj. Konec preteklega šolskega leta je bil predstavil za naše šole učitelj g. A. Belihar. Odšel je po prošnji v Križe pri Trzinu. Nedavno so bili imenovani na našo šolo učiteljica ga. Ljotica Česen-Padar z Biance in Janko in Metka Torelli, oboje z Bučke. Upraviteljske posle bo prevzel g. Janko Torelli.

— Tombola gradbenega odbora Svibno-Radece. V petek 8. septembra ob 15. uri bo na Jagnjenici pri Radečah tombola gradbenega cestnega odbora Svibno-Radece. Po tomboli pa je veselica. Ker je čisti dobiček namenjen gradnji nove ceste Svibno-Jagnjenica, se domačini naprošajo, da pridno segajo po tombolskih kartah. V primeru slabega vremena se prireditev preloži na nedeljo 10. septembra.

— Za odpravo Didelovega klanca na Vrhom pri Radečah. Didelov klanec na Vrhom pri Radečah je še vedno nepopravljen. Ker je promet po tej glavni cesti zelo velik, prosimo cestni odbor v Kriškem, da ga v izogib številnim nesrečam, ki se dogajajo na tem mestu čim prej omili. Potrebne betonske skarpne stoji že voč let, preko katerih bi bilo potreba napraviti most in po nje speljati cesto. Na nekaterih mestih bi bilo potreba cesto ograditi, to zlasti na predelu, kjer strmo in globoko pada k bregu Save.

— Gradbeno gibanje. Pred kratkim je bil za silo dograjen novi Sokolski dom, ki stoji poleg šole. V domu je velika in obsežna dvorana in gledališki oder, na katerem so nastopili privrati naši diletantje v soboto 26. avgusta t. l. Igrali so komedijo »Zakoni stavkajoc«. Preteklo soboto pa so igrali naraščajnički igra »Stari in mladi«. Lepo hišo si bo naredil tudi poslovodja Bate g. Sikovec. Tudi njegova hiša stoji nedaleč od šole.

SPD

— Jesenski izleti v planine so vabljivi za vse ljubitelje narave. Jesenske barve v gozdovih nudijo najprejstnejšo sliko. Planine imajo svoj poseben čar v tem času. Sončen jesenski dan v planinah je izredno doživetje. Slovensko planinsko društvo oskrbuje še vse svoje planinske postojanke, kjer se more človek oddahnuti preko nedelje od razburjenih dogodkov med tednom. Do ponedeljka 25. septembra t. l. bo do okrobovane Aleksandrovo dom pod Triglavom (dostop iz Bohinja čez Uskovicno in Velo polje) Češka koč (dostop z Jezerskega, kamor vozi avtobus, na katerem imajo člani SPD poseben postoj) Vodnikova koč na Velem Polju (najkrajši dostop skozi Voje), Stančeva koč (iz Aljaževskega doma preko Tominkove poti ali čez Prag in Malnarjeva koč pod Crno Prstjo) (dostop iz Bohinjske Bistrice ali prijeten izlet z Ratitovske po grebenih do te postojanke) Od 2. oktobra dalje bodo zaprte: Aljažev dom v Vratih (prijetna jesenska izletna točka in izhodišče za vse ture v Julijske Alpe), koč pri Triglavskih jezerih (najkrajši dostop do »Zlatoroga« čez Komarč in povratek preko Komne) ter Triglavski dom na Kredarici. Od 26. septembra dalje bodo okrobovane le ob nedeljah in zaprte stalne se le od 30. oktobra dalje koč na Jermanovih vratih in Cojzova koč na Kokrškem sedlu — dostop iz Kamniške Bistrice. Orožnova koč pod Crno Prstjo — enodneven izlet iz Bohinjske Bistrice in Erjavčeva koč na Vršiču — dostop iz Kranjske gore. Vse leto stalno okrobovane pa so »Zlatorog« ob Boh. jezeru, Dom na Komni, ki je v pestrji jeseni zlasti vabljiv, Dom v Kamniški Bistrici — prijeten izlet ob nedeljah in izhodišče za vse ture v Kamniških planinah, Dom na Kravcu — z avtobusom do Cerkljev in oddod do Doma, povratek v Kamnik ali preko Kalškega grebena v Cojzovo koč — in koč na Veliki Planini — dostop le 2 uri iz Črne preko Male Planine. Planinci izabirajte jesenski čas za po-

Dober nasvet vsem Ljubljancanom!

Kdaj bolj kot v današnjih dnevih rabimo vsi dve urici razvedrila in počitka za naše živce. To potrebujemo prav vsi brez izjeme in to imamo pri krasnem, zabavnem glasbenem filmu »VELIKI VALČEK«, ob J. Straussovi muziki, njegovih nemrtnih valčkih »V dunajskem lesu«, »Na sinji Donavi« itd. Zato si prav vsi — ogledjmo ta nepozabni film v KINU UNIONU. Svetujemo Vam, da si vstopnice čimprej zasigurate, ker je naval na vse predstave ogromen! Predstave se vrše danes ob 16., 19. in 21. uri, jutri na praznik ob 15., 17., 19. in 21. uri!

Same še danes!
KINO MATICA, tel. 21-24
ob 16., 19., in 21. uri

RDEČA PLESALKA

MATA HARI
Vera Korene — Jean Worms — Jean Galland

Film o internacionalni špijonaži

Jutri »KRALJ PLANINE« po Ganghoferjevih noveli!

Kino Sloga — tel. 27-30
Rudolf Harsany, Šari Fedak, Ludvik Garday in Arpad Lehota

Žrtev spovedne molčnosti

Globoka in pretresljiva filmska drama o vzvišenosti in požrtvovalnosti duhovniškega poklica. Film v nemškem jeziku po znanem J. Spielmannovem romanu. — Ob 16., 19. in 21. uri.

set naših planin. Vse podrobne informacije o planinskih izletih in postojankah dobite v pisarni SPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4-I, telefon 40—56. — Izrežite in shranite to obvestilo, da ne bo zmot!

Iz škofje Loke

»Oj leti svi Sokole« je prekrasen kulturni film, ki je našel povsod, kjerkoli so ga predvajali, nedeljeno odobravanje in navdušenje gledalcev. Divni posnetki prikazuje lepoto naše zemlje, naših krajev in zopet posnetki iz dela, ki ga opravlja Jugoslavija za telesno vzgojo naroda, so po svoji vsebini tako pestri in tako vsestranski, da zasluži film najširši poset javnosti tudi v našem kraju. Drugod so si ogledale ta film vse šole korporativno. Film ima tudi posnetke iz življenja našega vladarja. Uprava sokolskega kina, ki se temeljito zaveda, da mora služiti tudi platno državljanke, narodni vzgoji, se ni strahla izdati in tako se bo ta naš veličastni vrtil drevi 7. septembra in jutri 8. t. m. Pričetek predstav bo vsakokrat ob 20.30. Kar najtopleje priporočamo, zlasti še, ker so cene znižane!

— Ne gre brez prometnih nesreč. V Zmčinu v Poljanski dolini se je pripetila te dni dokaj nevarna prometna nesreča. 8letni posetnik sin Oman Jože iz Zmčina št. 10 je hotel z vozičkom, tako zvanimi garami, na njivo, kjer je mati Marija nabirala za prašice. Prav v tem pa, ko je zavozil fantiček na cesto, je pridrvel po dolini neznan avto in prišlo je do karambola. Avto je zadel ob vozičkove ojnice tako nesrečno, da so le-te odletele v dečkovo glavo. Omanu je udarec ojnice malo manj ko odtrgal desno uho. Fantek je po nesreči obežal, a so ga ljudje od avta takoj poneli na dom, potem pa je nudil ponesrečencu pomoč zdravnik dr. Ivan Hubad. Poškodba se je zdelala splošno težka, a ni bila. Učencec je zdaj že izven nevarnosti. Do nesreče je za ugotovitvah oblasti prišlo zgolj po naključju. — Do rahlega pobožanja dveh luksuznih avtov je prišlo tudi na poljanski cesti. Prvi avto je zavozil z dvorišča na cesto, drugi je vozil po cesti sami. Srečanje, kot rečeno, je ostalo brez hudih posledic.

Za ureditev Ljubljane

Zanimiv glas uglednega Ljubljancana iz gospodarskih krogov

Ljubljana, 7. septembra Navzlic vojni in burnim časom, ko se sudejo misli okrog velikih in usodnih dogodkov, se brigajo Ljubljancani tudi za ožjo okolico, za prilike v domačem mestu, kakšna naj bi bila njegova preureditev, kje in kako naj bi se zidalo v bodoče. Ugleden Ljubljancan iz gospodarskih krogov nam pripoveduje:

Zadnje čase je bila beseda o tako zvanem južnem trgu in so tudi nekateri časopisi objavili idejno skico bodočega trga. Zdi se mi, da vprašanje ureditve tega trga ni nujno. So pri nas ljudje, ki se jim menda zelo muči podirati »Zvezdo« in s tem uničiti tudi poleg unionskega, edini večji vrt sredi mesta, tako da bi potem kazalo v primeru kakega kongresa ali druge večje prireditve pozdravljati goste v največji vročini le v zaprtih dvoranh. Pri preureditvi Zvezde in otvoritvi novih ulic je menda razumeti želje nekaterih lastnikov hiš v kompleksu med Selenburgovo in Prešernovo ulico ter Kongresnim trgov in Wolfovo ulico, ki bi se jim nato nudila priložnost odprodaje sedaj le malo vrednega zaprtega sveta. Ne verjamem, da je odstranitev vrta Zvezde res nujna.

Vidim, da ni nikake stvarne potrebe za novo ulico. Kdor prihaja iz Zidovske, Gosposke ali Vegove ulice in ima opravka na trgu, bo šel po Wolfovi ulici ali po Hribarjevem nabrežju. Če ima opravka na pošti, bo presekali Zvezdo in šel po Selenburgovi ulici. Prav tako velja to za tiste, ki prihajajo iz Gradišča. Da bi se usmeril tok baš v te itak tesno Prešernovo ulico, menda ni na mestu. Seveda bi se tudi v hišah ob boku ulici, prehajajoči s Kongresnega trga v Prešernovo ulico uredili trgovski lokali.

Morda je res potreba po novih lokalih, zlasti v sredini mesta. Mnogi so, ki bi se radi osamosvojili in samo čakajo prilike, da bi prišli do primernega lokala. Toda če bi bili pri nas res širokopotezni, potem bi morali najprej urediti Tyršovo cesto. Kazalo bi podreti vse enonadstropne hiše ob tej cesti, zlasti v začetku, na njih mestu pa graditi vsaj šestnadstropne hiše, pa bo lokalov dovolj. Omeniti je treba še, da ni potreba, da so vsi lokali na ulico, ki jih je treba drago plačati, tako da trgovci le s težavo zmaguje prijemati, ali pa je celo ne zmore. Baš v zadnjem času vidimo če-

— Olje in gumijaste copate so vzrok, da se bodo morali trije mladi občestnje zagovarjati pred sodiščem. Trojica Ljubljancanov, en dijak in dva bivša dijaka, so se prišli kopat v Reteče, v znano kopališče Jurija Gosarja ob Sori. To bi ne bilo nič napačnega, a mladost je norost... Mladenci so šli in vlomili v Gosarjevo okrepčevalnico ter odnesli gumijaste copate in steklenico olja, ki so se potem z njim mazali pri kopanju. Vlom in tatvina sta bila sicer izvršena že 6. junija, a šele zdaj so prišli oblasti na sled mladim zlobam. Eden fantinlov prav, da z vso stvarjo sploh ni imel nikakega opravka, druga dva pa trdita, da ni šlo za vlom. Vrata so se vdrle že pri prvem treslaju, druga pa so bila kar odprta. Lastnik je seveda drugačnega mnenja. On ve, da so morali fantje ključavnice pri obojih vratih vlomiti, drugače bi ne mogli noter. Rabili so torej silo. Gosar ima 300 din škode. Zdi se, da sta bila predvsem junaka dopoldneva — vlom je bil izvršen okoli devetih ur — Rudolf in Rado, medtem ko se je Srečko držal ob strani. Pri vlamu so se morali poslužiti fantje tudi železnega predmeta, da so odjenale ključavnice.

— Smrtina nesreča. V Dražgošah sta šla Tomaž Jelenc in njegova sestra podirati dreve v grapo, imenovano Slav. Pri tem je prišlo do smrtnih nesreč. Posekana bukev se je zagodila v vejevju. Da jo spravita na tla, sta začela Tomaž in Julka užitek karica vleči veje. Bukev se je zares sprožila, a pri tem se je odtrgala močna veja, ki je oplazila Julko po vratu s tako silo, da je nesrečno stisnilo ob tla in ji na mestu zlomilo tilnik. Pri priči je obležala mrtva.

Iz Lipniške doline

— Lisice ne mirujejo. Kakor smo poročali imajo ljudje v Lipniški dolini strah pred lisicami, ki davijo perutnino. Med K Benedičičevim na Brezovici se je pritihtotam iz zvitočrepa naredila še nekaj škode. Tapila v nočnih urah in povzročila v koščnjaku pravo klanje. Vseh devet kokoši je nenadoma zver podavila. Zjutraj, ko so prišli domači do kokošnjaka, se jim je nudil nič kaj razveseljen pogled. Četvero kokoši je ležalo na tleh brez glave, ostalih pet pa je enostavno izginilo. Lisica jih je bila že odnesla. Seveda imajo Benedičičevi občutno škodo, ki jim je ne bo povrnil nihče.

Za ureditev Ljubljane

Zanimiv glas uglednega Ljubljancana iz gospodarskih krogov

Navzlic vojni in burnim časom, ko se sudejo misli okrog velikih in usodnih dogodkov, se brigajo Ljubljancani tudi za ožjo okolico, za prilike v domačem mestu, kakšna naj bi bila njegova preureditev, kje in kako naj bi se zidalo v bodoče. Ugleden Ljubljancan iz gospodarskih krogov nam pripoveduje:

Zadnje čase je bila beseda o tako zvanem južnem trgu in so tudi nekateri časopisi objavili idejno skico bodočega trga. Zdi se mi, da vprašanje ureditve tega trga ni nujno. So pri nas ljudje, ki se jim menda zelo muči podirati »Zvezdo« in s tem uničiti tudi poleg unionskega, edini večji vrt sredi mesta, tako da bi potem kazalo v primeru kakega kongresa ali druge večje prireditve pozdravljati goste v največji vročini le v zaprtih dvoranh. Pri preureditvi Zvezde in otvoritvi novih ulic je menda razumeti želje nekaterih lastnikov hiš v kompleksu med Selenburgovo in Prešernovo ulico ter Kongresnim trgov in Wolfovo ulico, ki bi se jim nato nudila priložnost odprodaje sedaj le malo vrednega zaprtega sveta. Ne verjamem, da je odstranitev vrta Zvezde res nujna.

Vidim, da ni nikake stvarne potrebe za novo ulico. Kdor prihaja iz Zidovske, Gosposke ali Vegove ulice in ima opravka na trgu, bo šel po Wolfovi ulici ali po Hribarjevem nabrežju. Če ima opravka na pošti, bo presekali Zvezdo in šel po Selenburgovi ulici. Prav tako velja to za tiste, ki prihajajo iz Gradišča. Da bi se usmeril tok baš v te itak tesno Prešernovo ulico, menda ni na mestu. Seveda bi se tudi v hišah ob boku ulici, prehajajoči s Kongresnega trga v Prešernovo ulico uredili trgovski lokali.

Morda je res potreba po novih lokalih, zlasti v sredini mesta. Mnogi so, ki bi se radi osamosvojili in samo čak

O razstavi gob

Iz razgovora z organizatorjem razstave gob na ljubljanskem velesejmu

Naš urednik je obiskal na ljubljanskem velesejmu našega novinarskega starosta g. A. Bega, ki je organiziral za velesejem razstavo gob.

Prvo urednikovo vprašanje je bilo: »Kdaj in kako ste postali gobar?«

»Izjaviti moram, da nisem gobar, ampak praktični goboslovec ali goboznanec (mykolog). Pred kratkim sem pojasnjal v časopisu, da je gobar vsakdo, ki stika v gozdu za gobjami. Nisem pa znanstveni goboslovec, temveč le praktični. Zanimajo me samo gobe višje skupine, t. j. take, ki imajo vidna oba glavna dela, namreč klobuk (kapa) in kosen (bet). Ze ta skupina obsega nad 1200 vrst gob, torej za privatni študij več kot dovolj. Le gobe iz te skupine prihajajo v poštev za hrano in prodajo. Ne morem in ne maram pa se ukvarjati z raznimi lesnimi gobjami (skoraj vsako drevo ima svojo vrsto gobe), s glivicami, plesnimi itd. Gobe so me zanimalo že v rani mladosti, ker je moj oče edini v okraju poznal nad 20 užitnih gob. Tudi kot dijak in učitelj (v Jurklostru in v Ribnici na Pohorju) sem za oddih in razvedrilo najraje potoval po gozdovih. K temeljitemu študiju gob pa me je privedlo dolgočasje in pomanjkanje hrane med vojno. Kot vojak-črnovojnik v pustem Judenburgu sem si nabavil češke in nemške knjige o gobah ter se v prostih popoldnevih v gozdu učil. Svoji gospodinjici (gostilničarki) sem donosil vse poljete, posebno pa jeseni množico užitnih gob, da je mogla postreči za večerjo častnikom

in podčastnikom. V začetku je bila zenska nezaupna, ker je poznala kakor naši poprečni gobarji le našega jurja (Pilzling) in lisičko (Fuchsling), zato sem moral najprej sam povziti krožnik gobje večerje. V Judenburgu sem tudi spisal knjigo Naše gobe (l. 1917), ki pa je izšla v tisku šele l. 1923, ker nisem našel poprej založnika. To je bila prva knjiga o gobah v Jugoslaviji.

Urednik: »Kako je prišlo do sedanjih razstav gob?«

»Ni mi znano, kdo je sprožil to zamisel v pripravljalnem odboru Kmetijske razstave. Dobil sem povabilo, naj organiziram razstavo, ki je menda prva tovrstna razstava na Balkanu. V začetku sem bil precej skeptičen, a danes sem zadovoljen.«

Urednik: »Ali je dosti zanimanja za vašo razstavo?«

»Kakor vidite, se obiskovalci vseh slojev prav radi ustavljajo pri gobah.«

Urednik: »Ali je mogoče, da si obiskovalci zapomnijo vse vrste razstavljenih gob, da bodo mogli v naravi ločiti užitne od neužitnih, sumljivih in strupenih?«

»Kaj takega ni mogoče zahtevati niti od inteligence. Toda kdor si je s pravim zanimanjem ogledal razstavo, parkrat pazljivo ogledal primerjal, si bo vsaj kakih 20 vrst užitnih gob zanesljivo zapomnil. Potem pa je nujno potrebno, da si kupi knjigo »Naše gobe«, ki se dobi na razstavi za izredno znižano ceno 20 din. Prvotno je veljala knjiga 100 din, do otvoritve velesejma pa 50 din. Ker je v knjigi 78 barvnih slik, si bo vsakdo oživel spomin na razstavo.«

Urednik: »Kaj bi še mogli povedati o gobah?«

»Ze šestnajst let priobčujem v našem dnevnem časopisu, v revijah in edicijah razne razprave o gobah. Vsega tega ni mogoče niti v kratkem izveščati ponoviti. Po uradni statistiki sem dokazal, da donosa Sloveniji izvoz suhih, svežih in konzerviranih gob na leto poprečno 25 milijonov din. A tudi za ljudsko prehrano so gobe velike važnosti bodisi sveže, posušene, v kis ali v slanico vložene, gobji prašek in izvleček (ekstrakt). Zavedna navodila najdemo v knjižici Praktični gobar, ki jo je založila trdnica Sever & Komp in jo interesentom brezplačno deli. Obiskovalci naj si ogledajo vzorno urejeno razstavo imenovane trdnice poleg razstave gob.« Kdor hoče slišati zanimivo zgodovino gob in gobarstva, naj na praznik 8. t. m. posluša ob 5. uri popoldne v ljubljanskem radiu predavanje. Govoril bo naš organizator.

Nered v cestnem prometu

Kljub strogim cestno-policijskim predpisom so vozači in pešci še zelo nedisciplinirani

Ljubljana, 7. septembra. O pomanjkljivi disciplini vozačev na naših cestah se je že mnogo pisalo. Vse pritožbe in upravičene kritike pa nič ne zaležejo. Na cestah ostaja vse pri starem, vozniki in avtomobilisti greše dalje proti predpisom, posnemajo jih kolesarji in pešci.

Celo na glavnih cestah, na Celovski, Tyrsevi, Dolenski in Tržaški vozači motornih vozil, osebnih in tovornih avtomobilov, motociklisti in vozniki z živinsko vprego zelo malo upoštevajo cestno policijski red. Po teh cestah vozijo avtomobili po mestu pravilno, čim pa pridejo čez mestno mejo, kjer ni tako stroge kontrole, menda ne veljajo več predpisi in drve skozi vasi včasih kakor nalašč po napačni strani. Ker je zlasti na Celovski cesti promet živahen v obeh smereh, pride čisto do nesreč. Ko se zmrčati in drve avtomobili, težki avtobusi, med njimi pa motociklisti proti Kranju in dalje in se istočasno vračajo spet avtomobilisti proti Ljubljani, postane cesta za pešca smrtonosna. Avtomobil se umika drug drugemu čez vse ceste, pri tem pa ima med vožnjo čisto po nepotrebnem odprte žaromete, ki pešca za hip popolnoma oslepe.

Pritožbe glede na nediscipliniranost vozačev je tedaj več. Tako kot je na Celovski cesti, je tudi na Tyrsevi, na Tržaški in na Dolenski cesti. Na Dolenski cesti je poleg osebnega prometa zelo živahen tovorni promet. Zaradi oddaljenosti krajev od železnice in zaradi previsokih tarif se vsa Dolenska oskrbuje s potrebščinami iz mesta potom tovornih avtomobilov, ki obratno tudi dovajajo blago z dežele v mesto. Promet na Dolenski cesti je zelo živahen v jutranjih in popoldanskih urah. Takrat so razen avtomobilov na cesti tudi kmečki vozovi, s katerimi vozniki spet najraje vozijo po sredi ceste. Na desno stran se ogibajo pred avtomobilom šele v zadnjem trenutku, enako pa

tudi nekateri šoferji mešajo voznike, da se jim umaknejo pravilno na levo šele tik pred konji.

Najhuše pa je glede nereda na stranskih banovinskih cestah. Kmečki voznik se tam počuti nekam objestnejšega in postaja včasih netočen. Cesta najbolj nediscipliniranih kmečkih voznikov pri nas je menda banovinska cesta, ki vodi v Polhov Gradec. O tem bi vedeli marsikaj povedati tudi v Avtomobilnem klubu. Na tej cesti je spričo precej razvite lesne industrije in gospodarske povezanosti doline z mestom živahen tovorni promet. Je pa Polhov Gradec tudi na glasu kot prijazno letovišče in kot lepa izletna točka. Zato je na cesti razen voznikov tudi zmerom dokaj avtomobilistov in še več kolesarjev. Cesta, ki je sicer dobro oskrbovana, lepo izpeljana ter utrjena, ni ravno široka, vendar dovolj za srečanje dveh z dvema naloženih kmečkih voz ali dveh tovornih avtomobilov. To pa seveda le, če oba voznika vozita pravilno. Z dvema naloženimi kmečki voz pa, ki to vozi po sredi ceste, zapira ob strani prosto pot tudi kolesarju, če noče v kupe gramoza, ki so tam drug za drugim v majhni razdalji. Vozniki, ki vozijo po tej cesti pravilno, so le redke izjeme in so pritožbe avtomobilistov na dnevnem redu. Prav tako izletnikov, ki se vozijo proti Polhovemu Gradcu s kolesi. Na cesti pride od časa do časa do naravnost mučnih prizorov in so bili tudi že primeri, da so se vozniki dejansko spopadli z izletniki-kolesarji ali vozači motornih vozil. Proti neredu bo treba končno nastopiti z vso odločnostjo.

NESREČNI OTROK

Na otroškem igrišču stopi Mihec k Jurčku in ga vpraša:

— Kje imaš očka in mamico?

— Jaz nimam staršev, sirota sem, — odgovori deček.

— Res si sirota, — pravi Mihec. — Rad bi pa vedel, kdo te zdaj tepe?

— O čem pa govoriš? — so majali kmetje z glavami.

— Kako to o čem? — je zamrmral Kosonov ugaljeno. — O aviatiki. In ker...

— Ne veš otrobov! — je zakrčkal nekdo iz množice.

— Saj jih ne vežem, tovariši! Govorim vendar o aviatiki. Razvija se, tovariši, razvija. Kar je res, je res! Nič slabega ne morem reči.

— Sakra! — je zagodrnjal predsednik.

— Malo razumljiveje, tovariši. Govori tako, da te bodo ljudje razumeli in stopi bliže k njim!

Kosonov je stopil nekaj korakov bliže k zborovalcem in znova je povzel besedo: — Tako torej, tovariši, gradimo letala in letamo. Po zraku, seveda. Res nekateri se ne obdržijo in padejo doli. Kakor oni dan letalec Jerminik. Gori je letel hitro, doli pa se hitreje! In ves se je razbil.

— Seveda, — so pritrdili kmetje. — Saj človek ni ptica!

— Saj vam pravim, — je pozdravil Kosonov z veseljem to nepričakovano podporo. — Saj vendar ni ptica! Ptica pade

... za sokolskim praporom

Lep telovadni nastop poljšanskega Sokola

Poljane, 6. septembra

Sokolsko društvo Poljane se lepo razvija, ker je ponovno dokazal nedeljski telovadni nastop, prirejen v proslavo kraljevega rojstnega dne in ki je prav lepo uspel. Ze v dopoldanskih urah je bilo pri br. Mahoriču, kjer je bil nastop, nenavadno živahno, kjer so bili bratje zaposleni še z zadnjimi pripravami. Popoldanska prireditev je bila otvorjena po prihodu mariborskega vlaka s svečanim sprevedom, ki je krenil ob vzkljikanju kralju, kraljevskemu domu in sokolstvu s kolodvora, skozi Peček na letno telovadišče, mimo graščega se Sokolskega doma in nazaj do Mahoriča. Hiše, kjer je korakal spreved, so bile okrašene z državnimi zastavami.

Sam nastop, ki je obsegal 13 točk, je bil lepo izveden. Spored se je vršil naglo, točko za točko brez odmora. Dve točki je dodalo še konjsko društvo. Vsi oddelki so izvajali predpisane proste vaje, ženski oddelki pa so izvajali še posebne točke in so posebno ugajale vaje z balončki, dalje vaje s pahiljaci »Baruška« in vaje na gredi. Posebno pohvalno je treba omeniti, da je tokrat prvi nastopilo društvo na orodju (drg) povsem samostojno brez tuje pomoči. Načelniku br. Mesariču, sestri načelnici Gašparčiči, kakor vadiateljcem in vadiateljcem sestram Kranjčevi Tini, Požogovi Anici in br. Bogdanu in Fermošku za njihov trud vse priznanje, saj so žrtvovali počitnice, da so se za nastop dobro pripravili. Pred pričetkom nastopa je imel br. starosta na navzočih kratke nagovore, nakar je član moške dece Kajetan zanosno deklariral pesem »Starosti kralju Petru II.«, godba pa je zaigrala državno himno. Po končanem nastopu pa so zapeli »Hej Slovani«. Proste vaje je iz prijaznosti spremljala na klavirju sestra Gorčič iz Sl. Bistrice.

Obisk je bil lep. Prispele so bratje iz Konjic, Loč, Slov. Bistrice, Pragerskega, Studenice, Makol itd. V velikem številu pa

so obiskali prirediteljev tudi domačini in s tem podprli tukajšnje društvo, ki si je postavilo za cilj, da za sokolsko Petrovo petletko ob polnoletnosti mladega kralja dokončno dogradi Sokolski dom, ki bo osnova vsega bodočega sokolskega dela in ki bo z drugimi domovi, prav tako zgrajenimi v proslavo kraljeve polnoletnosti, kot nacionalni in kulturni branik čuval in bdel nad našimi obmejnimi postojankami.

Sokolski nastop na Koroški Beli

Jesenško sokolsko okrožje je priredilo v nedeljo 3. t. m. zlet z javnim nastopom na Koroški Beli-Javorniku. Kljub velikim neprivikam je bila udeležba sokolskih pripadnikov zelo lepa in tudi občinstvo se je prireditve udeležilo v prav lepem številu. Pri nastopu so sodelovala društva Blejska Dobrova, Jesenice, Koroška Bela-Javornik, Mojstrana in Zirovnica-Brezica. Ob 15.30 je bila izkazana čast državi zastavi. Ob zvokih jesenjske sokolske godbe in s prapori na čelu so prikorakali močni sokolski oddelki, ki so se zgrnili preko vsega letnega telovadišča, zupni starešini na br. Jaka Špičar je v krasnem govoru orisal sokolske naloge in sedanje težke čase in naslovil bratske požrtvovalne sokolske starešini Nj. Vel. kralju Petru II., kar so vsi navzoči sprejeli z velikimi ovacijami. Godba je zaigrala himno »Hej Slovani« in »Bože pravde«, na kar so vsi oddelki odkorakali s telovadišča.

Nato se je začel javni nastop. Nastopilo je okoli 160 moških in ženskih dece, ki je lepo izvedla slikovite vaje z obroči in rutami. Člani in naraščalniki so strumno izvedli proste vaje, nakar je sledila orodna telovadba. Članice in naraščalnice so nastopile na dvojniški bradli in brezhibno izvajale težke sestave, moški naraščalci pa na konju vzdelež in na šir s sokolske prožne deske. Ostali deli sporeda je preprečil dež, ki je neprenehoma lil do noči.

S to prireditvijo so zaključili letošnji nastopi gorenskih sokolskih edinic, ki so pokazale velike uspehe v vseh panogah sodobne telesne vzgoje.

Ali bomo dosegli rekord? Obtoženi kolesarji in šoferji, ki mislijo, da so ceste na svetu za izdijanje vozaške strasti

Ljubljana, 7. septembra

Slovenija bo letos dosegla rekord v številu prometnih nesreč. Tako bi človek vedel spričo nenavadno številnih kazenskih razprav proti nepravdnim kolesarjem, šoferjem in voznikom. Sodniki poindici obravnavajo skoraj samo še obtožbe po § 205 ob ponedeljskih in četrčkih. Najbolj žalostno je, da so posledice prometnih nesreč tako tragične. Skoraj vsaka druga nesreča zahteva smrtno žrtev. Stroge policijske odredbe za zaščito cestnega prometa očitno ne zaležejo mnogo. Da je previdnost med vožnjo poglavitna stvar, nekaterim šoferjem in kolesarjem nikakor neče v glavo. Dan za dnem čitajo o nesrečah, ki imajo žalostne posledice, dan za dnem poročamo o strogih kaznih, na katere so obojeni nepravdni vozači, a kljub temu drve avtomobilisti in motociklisti in kolesarji po cestah, kakor da bi bila cesta zato na svetu, da se na njej združijo vozaška strast. Res je tudi, da so naše ceste na mnogih krajih nepregledne in za cestni promet neprimerne, kadar tožimo o obupnih razmerah na naših cestah, ne tožimo zaradi preganjanja dolgega časa. To je činitelj v našem prometu, ki do neke mere povzroča nesreče, toda sveta dolžnost vozačev je, da so zaradi slabih, nereguliranih in primitivnih cest tembolj previdni med vožnjo.

Prav značilna za mišljenje in ravnanje nepravdnih kolesarjev je bila razprava proti postreznikovu sinu Cirilu Prašnikarju pred sodnikom okrožnega sodišča g. Julijem Fellahjem.

Dne 25. junija se je Prašnikar vozil s kolesom domov v Peče. Vračal se je z veselic v Kolovratu, na drugo pa je imel seboj šletnega Ivana Peterko. Vozil je po levi strani. V isti smeri je vozil tudi kolesar Maks Vrankar, katerega je Prašnikar dohitel ter se zadel vanj. Prašnikar je bil v diru, ker je vozil po klancu navzdol. Vrankar je obležal na cesti s hudimi poskodbami po vsem telesu, nezavestna pa sta obležala tudi Prašnikar in mali Ivan. Po petdnem trpljenju je Vrankar v bolnici umrl.

V svojem zagovoru je Prašnikar trdil, da je opazil Vrankarja šele nekaj korakov pred karambolom in ni mogel več ustaviti kolesa. Priče so povedale, da je cesta na kraju nesreče pregledna in bi Prašnikar pač moral opaziti pred seboj kolesarja Vrankarja, če bi vozil previdno. Obtoženeц pa je priznal, da je med vožnjo gledal v kolo, torej ni vozil previdno. Dve priči Levnič Ivan in Levnič Anton sta pa prestregla prav značilen razgovor med Prašnikarjem in fantkom Ivanom, ki je

sedel na drugo kolesa. Ko je Prašnikar dirjal po klancu navzdol, je rekel fantku: »Al greš fajm, ne?« Fantek je odgovoril, da gre res fajm. Nekaj trenutkov nato je Vrankar ležal na cesti s prebito lobanjo.

Prašnikar je rekel na glas, kar si vsi nepravdni vozači mislijo, ko dirjajo s svojim vozilom in uživajo, ker »gre fajm«. Saj je menda res užitek za vozača, ako drvi in reže zrak, a vse ceste bi se spremenile v klavnice, če bi bilo glavno za vozače, da gre »fajm«.

Razprava proti Prašnikarju je bila preložena na nedoloten čas. Sodišče bo zaslišalo še nekaj prič.

O procesu proti šoferju Linketu Rudolfu iz škofoje Loke smo že poročali. Včeraj je bila že četrta razprava proti njemu zaradi nesreče, ki se je pripetila 16. januarja na cesti iz Ljubljane proti št. Vidu blizu tramvajске remize. Linke je šofiral težak tovorni avtomobil proti št. Vidu, v isti smeri pa sta dva dečka Sili Marjan in Notar Ivan peljala ročni voziček, na katerem so bile naložene 6 m dolge železne palice. Tovorni avto se je zadel z zadnjim koncem v voziček, ena izmed železnih palic je udarila v Silija in ga vrgla pod tovorni avto. Sili je v bolnici zaradi hudih poškodb umrl.

Linke je od početka trdil, da je vozil pravilno. Šele na četrty razpravi se je ugotovilo s pomočjo novih prič in izvedena, kako se je nesreča prav za prav pripetila. Ko je tovorni avto pasiral dečka, ki sta peljala voziček se je Sili, ki je bil pri ojah, najbrž ustrašil in je krenil se bolj na desno, tedaj pa se je ena izmed dolgih palic prevrnila. Zaradi tega je avtomobil zadel v palico. Sodišče se je prepričalo, da je Linke vozil pravilno, nesrečo je zakrivil nesrečen slučaj. Linke je bil zaradi pomanjkanja dokazov o krivdi oproščen.

Bi se tretja razprava po § 205 k. z. je bila včeraj proti nekemu mladeniču, ki je z motornim kolesom v Mostah zavozil v dve ženski. Ena izmed obeh se je hudo poškodovala pri padcu, v bolnici se je pet tednov zdravila, posledice pa čuti še danes. Priče so izjavile, da je motociklist vozil z brzino 30 do 40 km na napadni strani. Motociklist pa se zagovarja, da je imel nov motor in da z novim motorjem ne more voziti več kot 20 km na uro. Sodišče bo zaslišalo še dve prič, ki sta videli, kako se je nesreča pripetila.

Radioprogram

Petek, 8. septembra.

9.00: Napovedi, poročila. 9.15: Vesel pozdrav! (plošče): 9.45: Verski govor (g. dr. Filip Terčelj). 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. 11.00: Kmečki trio, vmes tercet steno Fink, na harmoniki spremlja g. A. Stanko. 12.30: Godbe na pihala (plošče). 13.00: Napovedi. 13.20: Za zabavo igra Radijski orkester. 17.00: Kmet. ura: Domača uporaba sadja (g. Fr. Kafol). 17.30: Trboveljski pevski jazz-kvartet. 18.15: Prenos z velesejma. 19.00: Napovedi, poročila. 19.40: Nac. ura. 20.00: Po domače (plošče). 20.30: Koncert operne glasbe. Sodelujejo: g. Mila Kogejeva, g. Friderik Lupaš in Radijski orkester. 22.00: Napovedi, poročila. 22.30: Angleške plošče. Konec ob 23. uri.

Sobota, 9. septembra.

12.00: Plošča za ploščo pisana zmes, glasba vesela in pesmice vmes. 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Plošča za ploščo pisana zmes, glasba vesela in pesmice vmes. 14.00: Napovedi. 17.00: Otroška ura. 17.50: Pregled sporeda. 18.00: Za delopust, igra Radijski orkester. 18.40: O slutnjah g. prof. dr. Emil Hrovat. 19.00: Napovedi, poročila. 19.40: Nac. ura. 20.00: O zunanji politiki (g. dr. A. Kuhar). 20.30: Po Mežiški dolini. Večer z naše severne meje. Besedilo pripravil dr. France Sušnik, izvajajo člani rad. igr. družine, sodelujejo Fantje na vasi. 22.00: Napovedi, poročila.

Težki časi so ga pognali v smrt

Radeče, 6. septembra

Zavirno v izredno težkih in resnih časih, ko človek ne ve, kakšna presenečenja bo doživel naslednji dan. Ljudje spremljajo svetovne dogodke z največjo mirnostjo. Hladnokrvnost in pogum se jim bere na obrazu. Šlietni posestnik Franc Repše iz Jagnjenice pri Radečah je imel zelo razvane živce. Vsaka malenkost ga je spravila s tira. Še v času največjega »miru« se je čedše tako razburjal, da je večkrat govoril o samomoru. Še nedavno je dejal nekemu svojemu prijatelju na Zelniku, da bo šel prostovoljno v smrt, če pride do krize.

Pretekli torek okrog osme ure zjutraj je šel pokojni Repše z doma na košnjo. S seboj je vzel predelano vojaško puško ter dejal hčerka Olgii in Emi, da bo skušal ustreliti kako srno v Jatni. Pokojni je bil namreč zaprežen lovec društva »Kumac« v Trbovljah. Okrog pol devetih zjutraj pa sta hčeri čuli nenaden puškin strel ter pohitele v gozdi. Ze od daleč sta zapazili, da njun oče leži na zemlji. Pospešili sta korak, da bi mu nudili prvo pomoč. Bilo pa je že prepozno. Z levega obraza in vrh glave mu je curkoma tekla kri. Poleg njega pa je v oddaljenosti enega metra ležala puška. Pokojni Repše ni kazal nobenega znaka življenja. Spetkoma se je nekaj časa domnevalo, da gre za zopetni umor. (Kakor znano je bil 10. maja letos v jateških gozdovih umorjen posestnik in oče šestih nedolnih otrok Fr. Knez.) Hči Emi je v obupu prišla za puško ter jo razbila ob bližnji brezi in vrgla slednjico ob sebe. To je storila, kakor je kasneje izjavila oblastem, zaradi tega, da bi se kdo drugi ne postal žrtev hipe duševne zmedenosti.

Na kraj nesreče je prišla komisija iz Radeč. Banovinski zdravnik dr. Karel Matko je ugotovil, da gre za samomor, nakar so truplo prepeljali na pokopniškov dom. Puško pa so dostavili kot korpus delikti sreskemu sodišču v Radeče.

SPORT

Kako je zmagal dirkač Pternelj

Čeprav minula nedelja ni bila v sportnem razpoloženju, se je vldih tamu zbralo precejšnje število gledalcev. Seveda je bilo med njimi največje zanimanje za dirkače, ki so vozili na težavnih progi po Gorenskem, t. j. iz št. Vida preko Mavže na Kranj, skozi Naklo, Tržič, dalje po strmih klancih nad Tržičem skozi Begunje, ter po jeseniški cesti skozi Podbrezje spet na Naklo, Kranj, skozi Loko. Je prece na cilj v št. Vid, kar je zmeslo okoli 110 km. Majhno je bilo število konurentov, a bili so zato sami elitni kakor Pternelj (Hermes), Lavrh (Jugosl. Bgd), Penčev (Zagreb), letošnji juniorski državni prvak Gregorič (Edinstvo) in Golob (Edinstvo). Za končnega zmagovalca so bila mišljenja različna, kajti ni mogoče oporekati rutinirane sposobnosti Lavrha, kakor tudi ne naglo napredujočega Poljančana Pternelja. Pa tudi nepričakovanega starta Penčeva ni podcenjevali. Vsa trojica je našemu občinstvu znana še iz izrazne trdnopolne šestetapne vožnje po Južni Srbiji.

Ob pol 14. so se ti borci spustili na pot. Vozili so ves čas do tržičskih klancev strnjeno, in se posledice napora občutili kot prvi Golob, za njim Gregorič, zatem še Penčev, medtem ko sta bila Pternelj z nekoliko prednosti in Lavrh skoraj vedno skupaj. Proti Begunjam navzdol in nekaj za temi sta oba favorita imela že približno kilometer prednosti pred Gregoričem in Penčevom. Čim pa sta prišla na jeseniško cesto, sta se oba zasedlovalca že močno približala. Zaradi zelo slabe ceste kak kilometer pred radijskim odcepom preskoči Pternelju veriga, pri čemer se je zamudil kak pol minute; Lavrh pa, kot kavalir, ni riskiral ubega, temveč je tovariša počakal, da sta skupaj nadaljevala. Prav pod ostrim klankom v smeri proti Begunjam sta se njima pridružila še Gregorič in Penčev. Dvakratmetrski lažji vzpon proti Naklumu ni prinesel senzacije razen enkratnega sprinta Pternelja, pri čemer se je oddaljil za kakih petdeset metrov in spet nato popustil. Na sledenem vzponu takoj za Naklom, kjer pelje cesta na Brdo, se Pternelj drugič pošali in pridobi kakih 40 metrov, a so takoj na vrhu spet skupaj.

Cesta na tem mestu in vse do Kranja je v takem stanju, da zahteva od slehernega kolesarja ali drugega voznika prave akrobacije. Med Kranjem in škofojo Loko se skupini pridruži še zaostali Golob in tako jo že izmučena petorica reže proti cilju. Nekoliko večji tempo vožnje imajo dirkači na asfaltni cesti od Jeprce do št. Vida, kar jim prav dobro doje po prevoženih napornih 80 kilometrih. Ko se tako ta borbeno petorica bliža za Međonom v gosji vrsti cilju, se nenadoma Pternelj postavi na prav zadnje mesto. Kaj fant namerava, ni nikomur niti v glavo padlo. Zabliskalo se jim je šele potem, ko takoj ob začetku malega vzpona, poldrug kilometer pred ciljem, vidijo Pternelja kakor vihra svigniti mimo njih. Kakor bi odrezal, je bil Janez pred njimi 50 metrov, 60, 80, 100! Vsa četvorica na mah pozabi na gošjo vrsto in vsak zase, kot le more, skuša čim bolj se približati »nepripravi«. Kolesa se zvijajo v levo in desno, hrbti se gugajo, glave nizko sklonjene, a vse ni nič pomagalo. — 100 metrov razlike se ni hotelo zmanjšati vse do samega cilja, kamor je zmagovalce prevozil ob velikem odobravanju prisotnih. Poldrug kilometerski sprint — kar je pri dirkaču redkost! — je zopet dokazal, da imamo v Pternelju dirkača, kakršnega pri Slovencih zlepa ni bilo. Kot nagrado v tej dirki je Pternelj dobil krasen dirkalni okvir znamke »Zerjak«.

Ko je radosten zvečer prinesel nagrado v Dolince 21, ga je tam čakala druga nagrada — priznanka, da se zopet seznani z vojaško suknjo! — Nekaj podobnega se mu je pripetilo pokončani vojniki po Južni Srbiji. Pozivnico k orožnim vajam je dobil po cilju v Beogradu, naslednji dan pa je že »ajrnjalek«.

Pternelja imajo poč povsod radi.

NERED NA POSTI

— Naša pošta že zopet ne poštuje v redu.

— Kako to? Jaz sem pa s njo zadovoljen.

— Kako moreš biti zadovoljen? Če pred dobrim mesecem sem pisal mnogim dolžnikom, naj mi z obratno pošto pošljejo denar, pa menda nihče ni dobil opomina.

M. Zoščenko:

Propagator

Vratar letalske šole v Moskvi Grigorij Kosonov je dobil dopust. — Ko prideš domov, — so mu dejali prijatelji pred odhodom v vas, — povej tam kmetom kaj o aviatiki. Reci jim, da se uspešno razvija. Morda bodo kaj dali za zgraditev letala.

— To naj vas nič ne skrbi, se bom že potrudil, — je odgovoril Kosonov. — Uspešno bom propagiral cilje našega letalstva. Nič se ne bojte, potruditi se hočem.

V vas je prispel Kosonov na jesen. In takoj je zaval k predsedniku kolhoza.

— Rad bi povedal našim kmetom nekaj o aviatiki, — mu je dejal. — Propagirati hočem visoke cilje letalstva. Ali bi mogli siliti zborovanje?

— Dobro, — je odgovoril predsednik brez navdušenja. — Kar propagirajte letalstvo! Jutri skličem kmete.

Naslednjega dne je sklical predsednik kmete na določeni kraj za skednjem. Prišel je Kosonov in jezik se mu je zapletal, ko je spregovoril:

— Tako torej, tovariši, o aviatiki hočem govoriti. Him razvija se, razvija... A ker ste premalo izobraženi ljudje, vam

Vražja Constance Bennett

Sovražijo jo vse ženske v Hollywoodu iz ljubosumnosti
Njen četrti mož bo igralec Gilbert Rolland

Hollywoodska filmska igralka Constance Bennett je hči gledališkega igralca Richarda Bennetta, ki je še pred leti z največjim uspehom nastopal v New Yorku. V družini Bennett so bili prepri med možem in ženo na dnevnem redu, in sicer zaradi hčere Constance, ki je hotela postati igralka. Oče se ni protivil hčerini želji, mati pa se ni mogla sprijazniti z mislijo, da bi njen prvi otrok služil grenki kruh na deskah, ki pomenijo svet.

Nekega dne je stari Bennett povedal hčeri, ki so jo klicali doma za Connie, da bo spopolnila svoje študije v Franciji, s čimer bodo vsaj začasno končani tudi hišni prepri. Connie je odpotovala v Evropo in postala gojenka v nekem penzionatu blizu Versailles. Po celoletnem bivanju v Franciji se je vrnila v Ameriko. Jokala je, ko je zapustila Francijo, katero je vzljubila kakor svojo domovino. Medtem se je njena mati v New Yorku nekoliko omejevala, a je zahtevala, naj se Connie vpiše na univerzo in dokonča študije, preden se posveti teatru. Connie se je vpisala na univerzo v Viržiniji. Nekega dne je sporočila staršem, da se je omožila.

— Tvoja hči je nora! je vzkliknila mati, ko je pomolila hčerino pismo očetu pod nos. Oče je odgovoril, preden ga je prečital: Predvsem je prav tako tvoja kot moja hči in ne vem, zakaj bi bila nora.

Connie se je omožila s tovarišem študentom na univerzi, ki se je pisal Chester Moorehead. Oče se ni obotavljal. Odpotoval je s prvim vlakom v Viržinijo. Našel je nadebudno hčerko v medenih tednih, sajajočo o ljubezni in o sreči, ki jo je doletela, ker je lahko postala Moorheadova žena. Oče je takoj razveljavil poroko, kajti hči še ni bila polnoletna in je Connie odpeljal domov v New York. Med vožnjo je Connie dopovedovala očetu, da je hujši kot rabeli. Doma se je razmeroma kmalu pomirila in se odločila, da bo odpotovala v Hollywood. Gledališče je ni več zanimalo, gorela je samo še za film. Hollywood jo je razočaral ob prihodu, kakor razočara vsakega, ki pride prvič v filmsko mesto. a Constance je tiste vrste žensk, ki se hitro prilagodijo na najbolj nenavadno in presenetljivo okolje.

Nekega jutra je vdrila v sobo direktorja filmskega podjetja Metro Goldwyn Mayer, čeprav ni bila prijavljena. V kratkem razgovoru je prepričala direktorja, da more uspeti samo v veliki vlogi. Zaprta je direktorjevo sobo s pogodbo za glavno vlogo v filmu »Irena in Mary«. Constance je uspela v prvi vlogi, igrala je z Joan Crawford in Sally O'Neil. Postala je na mah filmska zvezda prvega reda.

Filmska slava pa ji očitno ni zadostovala, zato je dala Constance filmu slovo in se je drugič — omožila z večkratnim milijonarjem Philom Plantom. Prepotovala je z njim vso Evropo in se kmalu nato — ločila. Vrnila se je v Hollywood brez moza in z milijonsko doživljenjsko rento. V Hollywoodu je zbudila pozornost s svojimi toaletami in razkošnim življenjem. V eleganci je kmalu prekosila vse druge igralka in si nakopala njih smrtno sovraštvo. Izpodrinila je celo igralko Lilyan Tashman, ki je dotlej veljala za najelegantnejšo žensko v filmskem mestu. Z vso borbenostjo se je hotela Constance v Hollywoodu uveljaviti kot najelegantnejša ženska, poleg tega pa je hotela imeti še zvence naslov. Med njo in Lilyan Tashman se je pričela srdita borba za prvenstvo v toaletah. V tej borbi je Constance zmagala.

Hollywoodske zvezde so se posmehovale, češ Constance je lahko najelegantnejša ženska, ker nima razen toaletne skrbi nobene druge. Constance se je zmagoslavo smejala na take pripombe in rekla, da se motijo, če pravijo, da ji filmska kariera ne dela več skrbi. Nekega dne je zavistnim tovariškam pokazala pogodbo z velikim filmskim podjetjem, ki ga je zastopal v imenu baron La Falaie, mož igralka Glorie Swanson. Bennettovi je bil zagotovljen zaslužek 25000 dolarjev na teden.

Constance si je vplela v glavo, da mora postati baronica. Ko je o tem govorila drugim, so ji rekli, da bo barona težko našla v Hollywoodu kajti tu poznajo samo barona La Falaie, ki je pa mož Glorie Swanson. Nekega meseca po tem dogodku se je Gloria Swanson ločila od svojega moža, Constance pa je postala žena barona La Falaie.

Obenem se je Constance povzpela na vrhunec kot filmska igralka in je bila najbolje plačana igralka v Hollywoodu. Constance je dosegla o čemer je sanjala v svoji mladosti. Njen oče je bil lahko najo ponosen. Postala je slavna, bogata in prva med prvimi, a nobena druga filmska igralka si ni istočasno nakopala toliko sovražnikov kot Bennettova s tem, da je hotela biti povsod prva in najboljša. V Hollywoodu velja za zelo spretno, rutinirano igralko, ki pa ni kdo ve kako velika umetnica. Velja tudi za razumno žensko, ki je pripravljena vedno na borbo in tudi na napad, da zadosti svojemu temperamentu in svoji ambiciji. Ničče pa ji ne more odreči drzosti in svetovljanske razgledanosti, posebno pa ne izredno velikega zaupanja v sebe. Ni jih mnogo v Hollywoodu, ki jo ljubijo, a mnogi jo posnemajo in mnogi jo občudujejo. Po zadnjih vesteh se Constance Bennett pripravlja na svojo četrto poroko kajti tudi žena barona La Falaie ni bila dolgo. Svojo četrto poročno avanturo bo naredila s filmskim igralcem Gilbertom Rollandom.

Jules Romaines o bodočnosti

Francoska revija »Nouvelle Revue Française« je objavila razgovore z znanimi pisatelji filozofi in znanstveniki. Med udeleženci ankete je tudi Jules Romaines, ki je na vprašanje o bodočnosti človeštva in o svoji življenjski filozofiji odgovoril:

Prav se mi zdi, da vsaka generacija skrbi za bodočnost, docela pa sem nasprotni ideji, da se mora generacija žrtvovati tistim pokolenjem, ki pridejo za njo. Taka žrtev nima nobenega smisla. Pomislimo, da tako idejo sprejmejo lahko vse sledeče generacije, kar se pravi, da se lahko cela vrsta človeških pokolenj žrtvuje fantomu, ki mu pravimo bodočnost. Vse človeštvo bi bilo na ta način žrtve nenastopnega moloha — bodočnosti. Taka ideja je ostanek najbolj patoloških in resničnostni ter stvarnostni najbolj nevarnih delov verovanja in mitološke miselnosti, kakršna je nastala v najbolj primitivnih časih pred več tisoč leti.

Napoleonova sabla v Moskvi

Zgodovinski muzej v Moskvi je pred nekaj tedni dobil kot dar rdeče armade Napoleonovo sablo z napisom »N. Bonaparte, prvi konzul francoske republike.« Sab-

lo je dobil Napoleon po svojem povratku iz Egipta in jo je nosil, ko so ga poslali na otok Elbo. Ruski grof Kuvalov, ki mu je ruski car Aleksander I. naročil, naj pregnanega cesarja spremlja na Elbo, je dobil sablo v dar od samega Napoleona. Po ruski revoluciji je oddelek rdeče armade zaplenil premoženje naslednikov grofa Kuvalova in eden izmed rdečih vojakov se je polastil zgodovinske sablje, ne da bi vedel kakšno vrednost ima. Vojak je bil neopazen in seveda ni znal prečitati graviranega stavka v ročaju sablje. Po zmagi boljševikov je vojak izročil sablo svojemu

poveljniku. Sablja je romala na to v muzej rdeče armade, od tod pa pred tedni v zgodovinski muzej v Moskvo.

V Albaniji samo po ena jed

Agencija Stefani poroča iz Tirane, da da amej gostilničarji v Tirani in drugih albanških krajih postreči gostom z eno samo jedjo.

Londonske šole v provinci

Po evakuaciji Londona je angleška vlada sklenila, da se ima vršiti pouk šoloobveznih otrok v tistih krajih, kjer so se nastanili učitelji in učenci.

ŽENE SO NAVDUŠENE nad NOVIMI NIJANSAMI PUDRA,

ki so dosežene z magičnim strojem za puder v Parizu.

PODVOJI
LEPOTO
POLTI

Izumljen je baš sedaj nov stroj za barve, ki pokaže točno barvo, najbolj primer- no Vaši polti.

To je omogočilo ustvaritev novih prekrasnih, doslej neznanih nijans. Ta puder je nepre-

močljiv. Na lico se drži ves dan, tudi na vetru in dežju. Z njim se prepreči blestenje nosa. Čeprav ste ves večer plesali v soparni dvorani, vam polt ostane sveža in zdrava. Ta puder se imenuje Tokalon. Polzkušite ga še danes in takoj boste izgledali mlajši. S pudrom Tokalon so uspešni rezultati zajamčeni, ali pa se denar vrne.

RAZNO

Okasa tablete

Priljubljeni spolni slabosti

poskusite

OKASA

tablete za

moške

100 tablet Din 220.—

proti povzetju

Dobijo se v vseh lekarnah.

Zastopnik:

Lekarna Mr. Rožman Miroslav,

Beograd — Terazije 5

Ogl. reg. S. Br. 5846/39

KLIŠEJE

ENO

VEČBARVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

TOVORE PREVAZA

v kranjskem in radovijskem

režu in po vsej banovini z last-

nim tovornim avtom — Šofer

Lukanc Albert — Doslovce 26,

pošta Zirovnica pri Kranju.

2701

STROJNO PLETEN

nogavice in vse vrste pletenin

(tudi podpletem). Strojno ple-

tenje Sajovic nasl., Nunska ul.

3.

2702

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej

Najmanjši znesek 3 Dtr

OREHOVA JEDRCA IN MED

dobite najceneje v »Medarni«

Ljubljana, Židovska ul. 6.

45. T

PO PRIZNANJE NIZKIH CENAH

si nabavite najbolje moške

obleke, perilo in vsa praktična

oblačila pri PRŠKERJU,

Ljubljana, Sv. Petra cesta 14

1. T.

SLIVE ZA ŽGANJEKUHO

vsako množino, vagone kakor

s avtom lahko dobavi po naj-

nizji dnevni ceni Franc Mast-

nak, trgovec, Sv. Jurij ob j. z.

2699

GOSLI

1/2 — in dekliški plašč, 1 meter

dolg, prodam. Tabor 13/II.

2704

GLASBA

DOBRO OHRANJEN KLAVIR

takoj poceni naprodaj. Naslov

v upravi »Slov. Naroda«.

2690

SLUŽBE

BRIVSKI POMOČNIK

dober delavec, išče stalno služ-

bo, opročen vojaščine, govori

tudi perfektno nemški jezik,

nastopi lahko 11. sept. Vprašati

na naslov Arndt Heinrich, pri

g. Regović, brivec, Ormož.

2700

KOLESA NAJNOVEJŠI OTR. VOZIKI

MOTORJI
TRICIKLI
SIV. STROJI

Igračni vozički, skiroji, avtomobilčki, koles deli

TRIBUNA F. B. L. LJUBLJANA

Podružnica: MARIBOR

Ceniki franco!

NARODNA

TISKARNA

LJUBLJANA

KARLJENA 5

EVRSUJE VSE VRSTE TISKOVIN

PREPROSTE IN NAJFINEJŠE

Inserirajte v »Slov. Narodu«!

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«

Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

ZAGONETNA SMRT KNEZA KOSTROVA

ROMAN

— Kaj pa porečeš o tem kratkem listku, ki smo ga našli na mizi v vili?

— Žal se da moja diagramometrična metoda uporabiti samo za dolga besedila. Zatom sem moral ta šest ali sedem besed obsegajoč listek proučiti po drugi metodi. Prišel sem do zaključka, da ga pokojni knez ni pisal. Bolj verjetno pa je, da je napisal tudi ta listek Rožnov.

— O tem imam sam dokaze, — je pritrdil Murzajev in pokazal Gromovu zmečkan listek, ki ga je bil našel Rybakov v Rožnovem stanovanju.

— Da, proučeval sem na njem knezovo pisavo, je dejal Gromov, ogledujoč listek.

— Še eno vprašanje bi imel, — se je obrnil Murzajev nanj. — Vse temne črke so tu enake, le redko opazimo različne višine.

— Ker različna ni večja od desetinke milimetra, mu je pojasnil Gromov. — Niti ponarejalec ne more ponarediti te značilne poteze tuje pisave. Omeniti moram še, da merjenje ne gre po rokopisu, temveč po povečanih fotografiranih posnetkih. To pa seveda ne vpliva na uspeh proučevanja, ker ni tako važna samo velikost, kakor njihovo medsebojno razmerje.

Murzajev je odšel od Gromova mračnega obraza, duševno povsem skrušen. Domov se ni vrnil

takoj, ustavil se je v kavarni, kjer je mehanično popil dve škodlici močnega čaja. Globoko zamišljen je ostal tam dolgo. Ko se je zdrnil iz zamišljenosti, je odšel hitrih korakov v daktiloskopični oddelek, kjer je delal pozno v noč.

XVIII.

Pozneje se je Murzajev večkrat spomnil tiste noči kot ene najtežjih in najbolečnejših v vsem svojem življenju. Niti za hip ni mogel zatisniti oči. Misel, ki mu je bila šinila v glavo, ko je našel na kraju zločina rokavico, se je izkazala kot strašna resnica. Minuli dan je bil usoden — od ranega jutra so se bil vsipali na glavo dokazi o krivdi tiste, ki je bil o njeni nedolžnosti fanatično prepričan. Ne več v težkih sanjah, kakor pri Pavdinovih, temveč jasno je čutil vonj parfuma. V temi so se mu prikazovale oči, ki mu je bil njihov pogled neznošen kakor hipnotizirajoči pogled strupene kače.

Komaj se je jelo daniti, je vstal, se hitro oblekel in se odpeljal z avtomobilom na najbližjo železniško postajo blizu vile knezov Kostrovih. Ko je tam zasilal vse prebivalstvo iz okolice, je zvedel marsikaj novega, kar mu je pojasnilo eno izmed važnih okoliščin. Po povratku v mesto je odšel naravnost k Rybakovu. Le-ta se je ob pogledu na njegov mračni obraz ustrašil.

— Kaj se vam je pripetilo, Ivan Grigorijevič? Saj bi človek mislil, da ste ušli iz krste, — so bile prve besede Rybakova.

Ne da bi odgovoril na njegove besede, je Murzajev vprašal:

— Ali ste zaslišali Praskovjo Vasiljevno, o kateri ste mi včeraj nekaj omenili?

— Evo, tu je protokol.

Murzajev je zapičil pogled v protokol, ki mu ga je izročil Rybakov. Vedno globlje gube na čelu so pričale, da ga čita z največjo napetostjo.

— To je prepričevalni dokaz proti morilcu, — je dejal, ko je prečital protokol. — Zdej, Peter Petrovič, bi rad vedel, kako ste zvedeli vse to, kar ste mi povedali včeraj?

— Bojim se, da se mi boste zopet smejali, — se je obotavljal Rybakov.

— Oprostite, da sem se včeraj smejal. Vaša obdolžitev, kdo je morilec, se je izkazala za točno. Razen dokazov, ki ste jih zbrali, je zdaj krivda po vas označene osebe dokazana tudi z odtisom prstov.

— Vseh dokazov, ki sem vam jih včeraj predložil, nisem zbral jaz, temveč moja žena.

— Rad bi govoril z njo.

— Obžalujem, toda ni je doma.

— Kje je?

— Pri njih. Hodi tja kakor lovec na prežo, da bi mu divjačina ne ušla. Če želite, vam rad pojasnim nekatere podrobnosti.

Ta čas, ko je Rybakov pripovedoval, je Murzajev molče in pazljivo poslušal, le tu pa tam je prikimal z glavo, rekoč: — Da, da...

— Ali imate tu tiste stvari, ki ste mi jih včeraj pokazali? — je vprašal Murzajev po končanem pripovedovanju.

— Da, vse to imam zavito, da bi parfumu ne izhlapel in da bi se pajčevina ne raztrgala, — je pokazal Rybakov na zavitek.

— Vzamem jih. Saj ste dejali, da je bil najden v zaklenjenim omari.

— Da, bil je tudi vzeti iz nje.

— Kje je bil pa ključ od omare?

— Prav tam, kjer je zdaj, na vrvič okrog vratu osumljene osebe.

— Kako pa je prišla vaša žena do omare?

— Naučil sem jo ravnanja z vitrihi. V tem pogledu je pokazala veliko nadarjenost.

— Ali ni nihče pogrešil tega zavitka?

— Do danes nihče.

— Ali se odpirajo okna na vrt? Ali pa je v njih lina?

— V oknih ni nobene line. Pozimi se zračni soba skozi odprtino v dimniku. Pred tremi dnevi so bile natakajene dvojne oknice. Poprej sta se pa obe okni pristo odpirali na vrt.

— Prosite svojo ženo, naj še ostane na preži. To bo trajalo največ še en dan. Jutri bo morilec aretiran. Potem bo vaša žena lahko zapustila svoje mesto. Sporočite ji mojo zahvalo. Brez njene pomoči bi najbrž še zdaj ne bil na pravi sledi. Lahko bi bili celo aretirali nedolžnega človeka. Zdej pa grem k umorjenčevemu bratu. On mora prvi zvedeti vso resnico. Zaenkrat ne povejte nikomur niti besedice. Lahko bi zastrašili morilca, še preden ga spravimo za mreže.

— Glede tega bodite brez skrbi, — je odgovoril Rybakov. — Naša dolžnost je razvezovati drugim jezike, svojega po držati za zobje.

Oleg Kirilovič je sprejel Murzajeva kakor poprej v isti sobi, ki si jo je bil uredil kot atelje. Murzajevu ni ušlo, da je bilo slikanje portreta od prejšnjega dne izdatno napredovalo. Platno je bilo že vse pokrito z barvami.